ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԻ 1864.
Ն° 93.

ՎԱՐԱԳԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԲԷՆՉԱԼԻՄՊԻՀ · ՅՈՒԼԻՍ 3.
Ն° 27

Զազէթամըզ հաֆթատա պիր տէֆա օլարագ, ճիւմա իրթէսի կիւնէրի նէշը օլունուր։
Այթը այրըզ բէշինան 60 զուրուշ տուր։
Պիր նիւսխէսի 3 զուրուշ տուր։
Միւշթերիաէն հիչ պիր եէր իչին, հիչ պիր փարա բօսթա փարասը մանթըլուգ օլունմազ։

—o—

Միւշթերի եաղըլմայա իսթէք իտէն զաթիլը, եա Վէգիր խանընտա 17 նիւմէրօլու թապխանէմիզէ, վէ եախօտ Վարագճը խանընտա իւսթ գաթատա 1 նիւմէրօլու օտատա քէնտի ատամըմըզա, արզուլէրինի պէյանէ հիմմէթ իլէմէլի տիրլէր։

Զազէթամըզա տախի իրսալ օլունան մէքթուպլարըն իւսթլէրի, եա քէնտիմիզէ վէ եատա միւէզզլիմիզ պուլունան Պ. Միրիճան Յօղըամանճեանա խիթապէն եազըլմալը պըր։

Իլանաթըն պիր սաթրը իւր տէֆա իչին, զուրուշ	3
Իքինճի տէֆա իչին	2
Իւչիւնճիւ տէֆա իչին	1

Ուզուն պահվալար իչին այրըճա բաղարլըգ օլունուր։

—o—

ՄԷՏՈՒՐԻՒ

ԻԶՄԻՐ · Տիգրան Աղա Գարագաշեան։
ԻԶՄԻՏ · Մ Յակոբ Աղա Նազարէթեան։
ՊՐՈՒՍԱ · Թէոփիլէ Աղա Դալիսնեան։
ԷՏԻՐՆԷ · Թորոս Աղա Յովհաննէսեան։
ԹՐԱԳԶՈՒՆ · Վարգան Աղա Խաչեան։
ԳԱՅՍԷՐԻՒՅՔ · Գէորգ Աղա Գալըճճեան։
ՀԱԼԷՊ · Յովհաննէս Աղա Քիւրքճեանօվ։
ԱՏԱՆԱ · Հաճի Յակոբ Աղա Ուրֆալեան։
ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ · Խաչիկ աղա Սինանեան
ԹԷՐՍՈՒՍ · Գրիգոր Աղա Մելքոնեան։
ԹՈՓԱՏ · Հաճի Աւետիս Աղա Առսլանեան։

ԵՕԶԳԱՏ · Գասպար Աղա Տէր Յովհաննէսեան։
ԱՄԱՍԻԱ · Բարսեղ Աղա Կիւմիւշեան։
ԱՓԻՇՕՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ · Հաճի Մկրտիչ աղա Թօքալեան։
ՄԱՐԱՇ · Հաճի Տէվլէթ աղա Չօրպաճիեան։
ԹԷՔԻՐՏԱՂ · Ընթ երցասիրաց թանգարան։
ՐՈՒՍՃՈՒԿ · Վէ ՇՈՒՄՆՈՒ · Յակոբ աղա Գազանճեան։
ԱՆԹԱՊ · Նիկողայոս աղա Նազարէթեան։
ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷ Յովհաննէս աղա Քէշկէքեան
ՆԱՄՍՕՆ · Յովհան աղա Գօյունճեան։
ՍԱՒՆԿՈՒՐԼՈՒ · Սարգիս աղա Նուրբուեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Մինչէթիմիզին սէլամէթի իչին, պիրինճի վէ տօղրու եօլ, բուհանի մէմուրիյէթին ճիմանիտէն այրըլմասը իսէտէ, շիմտիքի հալ տահա պու էֆքէարը Թօհումու եէնի էքիլմէքտէ, վէ մէյվէսի իչին խայլիճէ վագրթա իհթիյաճ կէօրիւլմէքտէ օլտուղունտան, Թապիաթիյէ, իտարէյի միլէթիմիզ, գարրշըգ օլարագ, պաշլըճա առաջնորդլարըն էլլէրինտէ պուլունմագտէ տիր։

Առաջնորդլարըմըզտա մէսուլիյէթ բէք չօգ տուր, հէմ էհալիյի իտարէ իթմէլի, հէմ կէլէճէք վագրթը տիւշիւնէրէք մէքթէպլերի իլ։ղու կէսթիւրմէլի, վէ հէմ տէ հիւքիւմէթճէ միւնասէպէթլէրտէ պուլունարագ, էհալիյի սատագաթատա սագլայը, վէ տէվլէթի Ալիյէնին տայիմա հիւսնի թէվ։ճճիւհինի թահսիլ իթմէյէ չալըշմալը տըր։

Նասըլ քի չօգ տէֆա սէօյլէմիշիզ տիր. էվվլէրի առաջնորդլուգ իթմէք բէք գօլայ իտի, շունքի պիր առաջնորդ նէ իսթէր իսէ օնու իշլէյէ պիլիր իտի, հալ պու քի շիմտի, հէր առաջնորդուն հէր հարէքէթինտէ պիր կէսգին վարտը, հէր առաջնորդտան հէրքէս լալըմ կ։ելէն իյիլի յի պէքլէմէքտէ, վէ կէօրմէտիկի հալտէ թէշէք քի իթմէքտէ տիր։

Ոչ թէ առաջնորդլարըմըզ պիր։ը բէյզամպէր օմատրգլարընտան, Թապիաթիյէ, ալէսսէվիյէ, քէնտի վագթլարընէն պայաղը գաղաբարլարընայա պիսիւմիւշ, վէ մէսնէտ պաշընա կէչմիշ օլտուգլարընտան, շիմտիքի գաղաբարլարտան մահրում օլուպ, վէ տայիմա թագսիրաթտա պուլունմագտա տըրլար։

Պիզ պիր թագրմ իշէ եարամազ առաջնորդլարը, եէնիտէն մէքթէպ կէօնտէրէմիյիզ, վէ պաշլարընը չըգարարագ, եէնի պաշվաշ իտէմիյիզ, լաքին, գրրգ էլլի քիշինին խաթրը իչին, պիր գաչ միլիոնտան միւրէթթէպ պիր էհալինին տախի, 20—30 սէնէ տահա, ճէհալէթ ու սէֆալէթ բէնչէսինտէ գալմասընը, չէշմանը ինսաֆ իլէ կէօրիւպ պիր գայտ տուրամայը։

Պու կիւնքի կիւն 68 գատար առաջնորդ պուլունմագտա օլուպ, վէ հէման էլլի սէքիզի իշէ եարամազ պիր հալտէ օլտուգլարընտան, էհալիլէրի տայիմա Խաթրիքխանէյի թաճիշ իթմէքտէ, վէ բէք տարա կէլտիքտէ, մէկէ։պլէրինի թէպտիլ իթմէյէ մէճպուր սլմագտա տըրլար։

Այրի ճէտվէլտէն տօղրու չիզկի չըգամազ, վէ։ֆէնալըգ արգասընտան տայիմա ֆէնալըգ տօղար։ Վագտա Խաթրիքխանէ շու ֆէնալրգլարը էօնիւնիւ ալմագ արզու վէ զայրէթինտէ պուլունմագտա տըր, պունու ինքեար իտէմիյիզ, լաքին շու շիմտիքի թուրթուլան թարիգ վէ ուսուլ թէպտիլ վ։ թատիլ օլունմատրգճա, մինզիլի մագսէտինէ իրէպիլճէկին տախի գապուլ իտէմիյիզ։

Խաթանպօլտա Սրբազան Պատրիարք Հայր հաղբէթլէրի նէ հալտէ իսէլէր, թաշրալարտա տախի առաջնորդլար այնի հալտէ տիրլէր, տիմքտիրքի, հէր շէյտէն էվվէլ շու առաջնորդլուգլարը, շիմտիյէ գատար պիր նիզամընա գօյմալը իտիք, լաքին գօյամատրգ, վէ տէրտ ու պէ։լամըզդան սարրսընը տախի էքսիլտէմէտիք, վէ պու կիտիշ իլէ էքսիլմէսինին իհթիմալտէն օմատրդը շէօյլէ տուրսուն, կիթտիքճէ արթաճաղըտա պի շէքք տիր։

Առաջնորդլուգլարըն թագսիմէրի զայէթ նիզամընը վէ միշքիլ պիր հալտէ օլուպ, տայիմա Խաթրիքխանէնին մէշղուլի յեէթինի մուճիպ օլմագտատը. հալ պու քի Խաթրիքխանէնին, հէր հաֆթա մէճլիս հիւզիւ կէօրէմէտիկի պէր թարաֆ, օլ գատար չօգ վէ բիւրիւզլիւ մէսալիհ վար տը քի, եալընը։ Խաթանպօլ քիլիսէլերի մուաբաղա վէ իշլէրինի տիյնէյիպ, վէ թէսվիյէ իհմէք իչին, հաֆթատա պիր գաչ կիւն մէշղուլ օլմայա միւհթաճ պուլունմագտա տը։

Պրագալըմ պու ուզուն վէ էն տիգգաթ իտէճէք մէսէլէյի պիր թարաֆատա, եալընը։ զ առաջնորդլուգլար իւզերինէ միւպահասա իտէլիմ։

Նասըլ քի կէչէն հաֆթա սէօյլէտիյիք, Վաղաքական ժողով տախի, շու մատտէյէ չէշմի տիգգաթ իլէ պագմագտա օլտուղունտան, վագտա իւզերինէ տ։ուշիւնմէքտէ վէ չալըշմագտէ օլտուղուն իշլիթմէքտէյիզ, լաքին, պէօյլէ պիր աղիմ վէ միւհիմմ մատտէ իւզերինէ, միգտարի քիֆայէ տիւշիւնիւլտիւկիւն կ։օրմէքտէ տէյիլիզ։

Պիզիմ առաջնորդլուգլար իւզերինէ վագրթ վագրթ նիտա իյլէմէմիզ։ պազըլարա ճաճայիպ, վէ պիհուտէ պիր շէյ տիր կիպի կէօրիւլմիւշտիւր, հալ պու քի շու մատտէյի պունտան 38 սէնէ էվվէլքի միլ։թ զայրէթի չ։քէն զաթլար տախի տիւշիւնմիւշլէր, վէ հէմտէ ՍԱՀՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅՆ իսմիյէ, վէ օթուզ նէֆէր եպիսկոպոս վէ վարդապետ իմզալարը։ Յ, 21 սահիֆ։տէն միւրէթթէպ, լուսահոգի Կարապետ Պատրիարքն կիւնիւնտէ, պիր ըիսալէճէք թապ ու նէշը իհթիրամլիշլէր տիր։

Իսալէյի մէզպուր։նին մուգատտէմէսի տիգգաթէ շայան օլտուղունտան, այնէն տէրճ իյլէմէյի միւնասիպ կէօրիւրիւզ։

Իշխանք երկրի՝ որք ունին զիրաւարանութիւն 'ի վերայ հպատակաց իւրեանց, 'ի տեսանել զօրինազանցութիւնս ինչ կամ զանկարգութիւնս 'ի նոսա, փութան սահմանեն կանոնս բարիս ըստ ժամանակին յարմարութեան՝ առ 'ի բարեկարգել զնոսա և ուղղել։

Ըստ սմին սարսի և նախագահք եկեղեցւոյ սրբազան հայրապետք՝ ընդ ժամանակս ժամանակս 'ի մի գումարեալ, կանոնս օգտակարս սահմանեցին 'ի շինութիւն եկեղեցւոյ՝ ըստ հանգամանաց և պիտոյից իւրաքանչիւր ժամանակի. որպէս յայտ է 'ի գործոց Տիեզերական՝ Ազգային՝ և Թեմական ժողովոց։

Զորս և մեք օրինակ և նախաշաւիղ առաջի ունելով, յառաջ քան զաւուրս զայսոսիկ՝ յամի տեառն 1824 'ի յուլիսի 1, Ժողով արարեալ 'ի Պատրիարքարանի առտ 'ի կոստանդնուպոլիս՝ յամի տեառն 1826 և 'ի մարտի 4, բազում քննութեամբ և անաչառ դատողութեամբ սահմանեցաք կանոնս կարևորս նկատմամբ պարագայից ժամանակիս 'ի բարեկարգութիւն ժառանգաւորաց եկեղեցւոյ։ Զոր ստորագրութեամբ և կնքով ժողովելոց հաստատեալ՝ աւանիկ առաքեցաք առ գերապատիւ և գահերեց արք եպիսկոպոսունս, և նոքօք առ բարձրապատիւ և աթոռաժառանգ եպիսկոպոսունս, և առ մեծապատիւ և ծայրագոյն վարդապետ առաջնորդս։

Մէզքիւր ըիսալէտէ, քիւֆֆէյի առաջնորդլուգլարը սայլսը 10 գրթա Ամք եպիսկոպոսլուղա, վէ 13 գրթա աախի եպիսկոպոսլուղա թէնզիլ օլունմուշ, վէ շու նիզամ իւզրէ գարար վէրիլմիշ տիր։

1° Մուշ Ամքեպիսկոպոսլուղու
2° Դայսէրիյէ ,,
3° Իզմիր ,,
4° Սիվաս ,,
5° Էրզրում ,,
6° Անգարէ ,,
7° Տիյարպէքիր ,,
8° Թոքատ ,,
9° Ամասիա ,,
10° Վան ,,

Պու Ամքեպիսկոպոսլուգլարը զիրի նազարէթինտէ 13 գրթա տախի Եպիսկոպոսլուգ պոմլուճանլուգտան պաշգա, Էտիրնէ իլէ Թէքիրտաղ տախի, Նախանթոս իւնվանը յլա, Խաթրիքխանէնին մայեթինէ վերիլմիշտիր։

Իսալէյի մէզպուրէտէ, օլ վագրթ տախի, թըպգը շիմտիքի կիպի. առաջնորդլուգլար ալէյհէրինտէ սլունա կէչէն թէշէքքիլէր զիքր օլունտուգտան սօնրա, եպիսկոպոսլարը, վարդապետլերին, քահանալարը, աբեղալարը վէ սարկաւագլարը իսլահը հալլերինէ մէ սարլարընա տայիր տախի գանունլար տիւշիւնիւրմիւշ, վէ ճահիլ ատէմլերէ ասլա կարէ վ։ըիլմէսի էքիտէն եասագ օլունմուշ տուր։

Էկեր, գավանիի մէզպուրէ, օլ վագրթատան պէրու իճրայէ կէչմիշ օլսա իտի, շիմտի քի պիր թագրմ ճահիլ բահիպլերին եէրլէրինէ, էհլի սիրայէթ վէ սահիպ լիյագաթ բահիպլերիմիզ պուլունաճաղը, վէ միլէթիմիզին տախի պու աճընաճագ հալտէ պուլունմայաճաղը, շիւբհէսիզ իտի։

Իսալէյի մէզպուրէյի իմզալայանլարտան պիրիսի Ս։հատաւ Սրբազան Կաթուղիկոս հաղբէթլէրի, վէ Պատրիարք Սրբազան հաղբէթլէրի օլուպ, տահա Նիչէլէրի հայաթտա ծլտուգլարը հալտէ, շիմտիյէ գատար պիրա իճրա գալմըշ սլմասը, էսէֆ վէ թէաճճիւպէ շայան տըր։

Օլ վագրթ միլէթիմիզ շու իսլահաթա միւհթաճ պուլունմուշ օլտուղու թագտիրտէ, շիմտի տահա նէ՞գատար պիր յատէ միւհթաճ պուլունաճաղը, վէ Ազգային վարչութիւնուն հէր շէյտէն եվվէլ, պու մատտէյի տիւշիւնմէյէ պօրճլու պուլունտուղու, իսպաթէ հաճէթ տէյիլ տիր։

Թանըտը՞մը Ազգային վարչութիւն շու պօրճունու, հիչ պիր Ընդհանուր ժողովտա շու մէսէլէ իւզերինէ պիր չիֆթ լագըրտը կէչտի՞մի, հիչ պիր գալէմ պու մատտէ իւզերինէ վազլար իթտի՞մի, վէ հիչ պիր Կրօնական ժողով, պու քէսշէյէ տիպգաթ իտիպ, էզ ճան ու տիլ իճրասընա չալըշտը՞մը։ —Յաշա՞։

Սահմանադրութիւնուն բօլիթիգա իլէ միւնասէպէթի օլան պազը պէնալէրինին քնամիլէն իճրասը զրմընտա, հագգ ու նահագգ էօզիւրլէր կէօսթէրիլմէքտէ տիր. հալպու քի առաջնորդլուգլարըն նիզամընա կիրիպ, վէ ըայրգը առաջնորդլար արանը։մասընտա հիչ պիր գապուլէ շայան էօզիւր եօգտուր. պիր էօզիւր վարտը քի, պիզիմէ էն զիյատէ թ։շէք քիմիզի տավ։թ իյլէյէն օրասը տը, եանի առաջնորդլարըն ահալ ու էթվարլարը, վէ լիյագաթ ու տիրայէթլէրի թէֆթիշ վէ թէճէսսիս օլունմագ իգթիզա իթտիկի հալտէ, պիր թագրմ, իշէ եարամազ, էմէմէք վէ քէշկէք տիւշմէնի առաջնորդլարըն պօշտա գալմալարը, պազըլարըն անապատլարա սիւրիւլմէլերի, վէ պազըլարընը տախի վեղարլարը արընը։ պ վէ սագալարը թըրաշ օլունմալարը իգթիզա իտէճէք տիր։ Էվվէթ, պիզճէ պու տուր բուհպան կիւրուհինին գօրգուսու. շունքի բուհպան կիւրուհինտէ էկէր մէտհէ շայան պիր զայրէթ վար իսէ, օտախի անճագ, աշխարհականլար նէզտինտէ, պիր պիրինին թէօհմէթ վէ թագսիրաճընը գաբաթմայա չալըշմասը տըր. վագտա պու զայրէթ քէնտի հագգլարընտա խայրը կէօրիւնմէքտէ օլուպ, հագգրգաթի հալտէ, պիզզաթ քէնտիլերի իչին տախի գաղարը տըր, շունքի կիւն պէ կիւն իթիպարլարընը զայպ իթմէքտէ տիրլէր, լաքին պունտանտա գաթի նաղար պիր միլ։թի գըրգ էլլի անպէպան ուղղունա գուրպան իթմէք տիմէք տիր, վէ շու խուսուսիսէ, պիլմէյէրէք օլտուղու հալտէ ածընմայա շայան պիր շէյ օլուպ, ֆէգաթ պիլէրէք օլտուղու թագտիրտէ, էն պիսիրք պիր Վասակըգ օլտուղու շիւբհէսէտէն միւսթաղնի տիր։

Վէ զիյատէ էսէֆ իտէճէք եէրի շուրասը, տըր քի. բուհպան կիւրուհի քէնտի քէյֆինէ վէ ղայրէթինէ. էհալիյի ֆէտա իթմէք մագսէտինտէ կէզմէքտէ օլտուղու հալտէ, էհալի տախի քէնտի թարաֆընտան այնի ղայրէթի չէքերէք, քէնտի խայր ու մէնֆաաթընը արայաճագ, ճահիլերին, քէսմիլերին, ամէլի մանտալարը, վէ լիրա վէ խշ ու իշլէթքէրէսթլ։ին բէնչէսինտ նէք նտուլի գուրթուսրաճագ, վէ շու պապտէ քէնտույէ նասիհաթլար վիրէրէք կէօզլերինի աշանլարա իպհարը թէշէք քիւրլէր իտէճէք եէրտէ, չօգ տէֆա մուղայիրի օլարագ, էօյլէ անպէպան վէ շարամտալէր իլէ պիրլէշէրէք խարապիյէթի միլէթի մուճիպ օլմագտա տըր։

Իշ պոզ առաջնորդլուգ իւզերինէ պաշգա տ։ֆա տախի սէօյլէյէճէկիմիզտէն, պու կիւն պու գատար իլէ իգթիֆա իտէրիզ։

—Նասըլ քի կէչէն հաֆթա սէօյլէմիշ իտիք. Վաղաքական ժողով թարաֆընտան, 6 նէֆէր զէվաթը միւհթերէմ վէ միւթէպերէտէն միւրրէթթէպ պիր գօմիսիյէօն թէրթիպ օլունարագ, տավա թահսիրընտա պուլունան վէ պուլունաճագ օլան առաջնորդլարը մուհաքէմէլերինէ պագմալարընա գարար վէրիլմիշ տիր։

Մէզքիւր գօմիսիյէնա Սարգիս Սրբազան, Գէորգ Սրբազան, Էրզրումն էֆէնտի, Յովհաննէս աղա Նշիլարեան, վէ Մկրտիչ աղա Ամլաթեան հաղբաթը, Սրբազան պատրիարք հայր հաղբէթլէրի բիյասէթի թահսիրընտա օլարագ, աղա նասպ ու թայեին գըլընմըշլար տըր։

Շու նիյէթի միւֆիտէ հագգընտա աճիզանէ շիւբրանիյէթիմիզի իզհար իտէրիզ։ լաքին էսէֆ իտէրէք շունու տախի պէյան իտէրիզ քի, մէզքիւր գօմիսիօն միլինտէ տախի հէմ էյրիլիք վէ հէմտէ սագաթըգ պուլունտուղունտան, հէմ տօղրու տէօնէմէյէճէք տիր, վէ հէմտէ հէր վագրթ տէօնէմէյէճէք տիր, շունքի, էօյլէ մուհաքէմէլերին հիչ պիր վագրթ է քսիք սլմայաճաղը, վէ պաղը մուհաքէմէնին այլարճա սիւրէճէկի աշիքեար օլուպ, աղալարը իսէ տայիմա տէվամ իտէմէյէճէքլերինտէն, պիրի կիտիպ տիկերի կէլէճէյի հագգրգաթի հալտէն տիր։

—Ընտանատան ալտրըմըզ հաֆատիգաթա նազարէն, Արիստակէս Սրբազան հաղբէթլերի, պիր ան էվվէլ Սահմանադրութիւնուն հիւսնի իճրասընա հիմմէթ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, Օգնական ժողով թէշքիլ օլունմուշ և վէ Թաղական խորհուրդ տախի ինթիխապ օլունմագ իւզրէ իսիշ։

Յաթէն գաղաճա օլան մէճլիս տաղըմըշ օլտուղունտան, միւշարիէյէհ ճէնսապլերի կիւտեր կիթմէզ, ապա պուլունան զաթլարը ճէլպ իլէ, մէճլիսլերինէ տէվամ իթմէլերինի թալէպ իթմիշ, վէ անլէր տախի մէմնունէն տէվամ միւպաշէրէթ իթմիշլեր տիր։

Էհալի թարաֆընտան պէյիւք մէսերրէթ վէ մէմնունիյէթ ալեամէթլերի կէօրիւլմէքտէ օլուպ, վէ Սրբազան հաղբէթլերի տախի, քէնտի էհլիյէթ ու լիյագաթլարընա լայըգ սուրէթտէ տայիրէլերինէ տիգգաթ իթմէքտէ, հէր պիր շէյ նիզամընտա, հէր եէրին միւնասէպէթի գալէմ իլէ, եանի թահրիրէն իճրայէ կէլմէքտէ, եազըճըլարը վէ սայիր գավաս վէ

մէքտէ օլուպ, հագգրգաթի հալտէ, պիզզաթ քէնտիլերի իչին տախի գաղարը տըր, շունքի կիւն պէ կիւն իթիպարլարընը զայպ իթմէքտէ տիրլէր, լաքին պունտանտա գաթի նաղար պիր միլ։թի գըրգ էլլի անպէպան ուղղունա գուրպան իթմէք տիմէք տիր, վէ շու խուսուսիսէ, պիլմէյէրէք օլտուղու հալտէ ածընմայա շայան պիր շէյ օլուպ, ֆէգաթ պիլէրէք օլտուղու թագտիրտէ, էն պիսիրք պիր Վասակըգ օլտուղու շիւբհէսէտէն միւսթաղնի տիր։

Վէ զիյատէ էսէֆ իտէճէք եէրի շուրասը, տըր քի. բուհպան կիւրուհի քէնտի քէյֆինէ վէ ղայրէթինէ. էհալիյի ֆէտա իթմէք մագսէտինտէ կէզմէքտէ օլտուղու հալտէ, էհալի տախի քէնտի թարաֆընտան այնի ղայրէթի չէքերէք, քէնտի խայր ու մէնֆաաթընը արայաճագ, ճահիլերին, քէսմիլերին, ամէլի մանտալարը, վէ լիրա վէ խշ ու իշլէթքէրէսթլ։ին բէնչէսինտ նէք նտուլի գուրթուսրաճագ, վէ շու պապտէ քէնտույէ նասիհաթլար վիրէրէք կէօզլերինի աշանլարա իպհարը թէշէք քիւրլէր իտէճէք եէրտէ, չօգ տէֆա մուղայիրի օլարագ, էօյլէ անպէպան վէ շարամտալէր իլէ պիրլէշէրէք խարապիյէթի միլէթի մուճիպ օլմագտա տըր։

Իշ պոզ առաջնորդլուգ իւզերինէ պաշգա տ։ֆա տախի սէօյլէյէճէկիմիզտէն, պու կիւն պու գատար իլէ իգթիֆա իտէրիզ։

—Նասըլ քի կէչէն հաֆթա սէօյլէմիշ իտիք. Վաղաքական ժողով թարաֆընտան, 6 նէֆէր զէվաթը միւհթերէմ վէ միւթէպերէտէն միւրրէթթէպ պիր գօմիսիյէօն թէրթիպ օլունարագ, տավա թահսիրընտա պուլունան վէ պուլունաճագ օլան առաջնորդլարը մուհաքէմէլերինէ պագմալարընա գարար վէրիլմիշ տիր։

Մէզքիւր գօմիսիյէնա Սարգիս Սրբազան, Գէորգ Սրբազան, Էրզրումն էֆէնտի, Յովհաննէս աղա Նշիլարեան, վէ Մկրտիչ աղա Ամլաթեան հաղբաթը, Սրբազան պատրիարք հայր հաղբէթլէրի բիյասէթի թահսիրընտա օլարագ, աղա նասպ ու թայեին գըլընմըշլար տըր։

Շու նիյէթի միւֆիտէ հագգընտա աճիզանէ շիւբրանիյէթիմիզի իզհար իտէրիզ։ լաքին էսէֆ իտէրէք շունու տախի պէյան իտէրիզ քի, մէզքիւր գօմիսիօն միլինտէ տախի հէմ էյրիլիք վէ հէմտէ սագաթըգ պուլունտուղունտան, հէմ տօղրու տէօնէմէյէճէք տիր, վէ հէմտէ հէր վագրթ տէօնէմէյէճէք տիր, շունքի, էօյլէ մուհաքէմէլերին հիչ պիր վագրթ է քսիք սլմայաճաղը, վէ պաղը մուհաքէմէնին այլարճա սիւրէճէկի աշիքեար օլուպ, աղալարը իսէ տայիմա տէվամ իտէմէյէճէքլերինտէն, պիրի կիտիպ տիկերի կէլէճէյի հագգրգաթի հալտէն տիր։

—Ընտանատան ալտրըմըզ հաֆատիգաթա նազարէն, Արիստակէս Սրբազան հաղբէթլերի, պիր ան էվվէլ Սահմանադրութիւնուն հիւսնի իճրասընա հիմմէթ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, Օգնական ժողով թէշքիլ օլունմուշ և վէ Թաղական խորհուրդ տախի ինթիխապ օլունմագ իւզրէ իսիշ։

Յաթէն գաղաճա օլան մէճլիս տաղըմըշ օլտուղունտան, միւշարիէյէհ ճէնսապլերի կիւտեր կիթմէզ, ապա պուլունան զաթլարը ճէլպ իլէ, մէճլիսլերինէ տէվամ իթմէլերինի թալէպ իթմիշ, վէ անլէր տախի մէմնունէն տէվամ միւպաշէրէթ իթմիշլեր տիր։

Էհալի թարաֆընտան պէյիւք մէսերրէթ վէ մէմնունիյէթ ալեամէթլերի կէօրիւլմէքտէ օլուպ, վէ Սրբազան հաղբէթլերի տախի, քէնտի էհլիյէթ ու լիյագաթլարընա լայըգ սուրէթտէ տայիրէլերինէ տիգգաթ իթմէքտէ, հէր պիր շէյ նիզամընտա, հէր եէրին միւնասէպէթի գալէմ իլէ, եանի թահրիրէն իճրայէ կէլմէքտէ, եազըճըլարը վէ սայիր գավաս վէ

էթպաալարը սրբասընտա օլտուղունտան, պիր թագըմ, քէնտու գատր ու հայսիյեէթլէրի-նի թանրմայան առաջնորդլարա իպրէթ օ-լաճագ հալտէ չպուլունմագտէ տիր։

Պիր վագրթտան պէրու մահզուն ու միւ-քէտտեր օլան Յտանա, շիմտի շաղ ու մէսրուր պուլունմագտէ իսէտէ, պաշլըճա պիր շէյ ճիւմլէնին քէտէրի աղիմինի մուճիպ օլաճագ մէրթէպէտէ պուլունմագտէ տիր։ Հէօյլէքի, խարբուրթ վէ Ղարսանճագ թարաֆլարը-նտան օրայա հիճրէթ իթմիշ օլան նիչէ Ղայ-լար, սէֆիլ ու պիչարէ, էօթէտէ պէրուտէ, բիսլիք վէ զարուրէթ բէնչէսինտէ պուլուն-տուգլարընտան, վէ զանէն պու սէնէ Յտա-նատա Ինֆօ վէ հիւմմա իլլէթի միւհլիքէլէ-րի պուլունտուղունտան, եէվմիյէ վէֆաթ իթմէքտէ օլան 20—30 քիշինտէն էքսէրիսի, զարիպլէրտէն վէ ֆագըրլարտան իպարէթ պու-Լունմագտէ իմիշ։

Յկէր շու սէֆիլիք պաշգա պիր մէմլէ-քէթտէ օլմուշ օլա իտի, էհալիսինի չօգ-լուգ այըպլամաղ իտիք, լաքին Յտանա է-հալիսի, պիր գաչ սէնէտէն պէրու, համա օլսուն բամպուգ սէպէպինտէն իհնա օլմուշ օլտուղու հալտէ, պիսիւք խայրաթլարտան ուզագ տուրարագ, քէնտի տին ու մէզհէպ, վէ միլէթ, վէ թօբրագ գարընտաշլարընէն, պաշլըճա ֆագրլրգ վէ սէֆիլիք եիւզիւն-տէն էճէլէ գուրպան կիթմէսինի, պիլա ֆիւ-թուր սէյր ու թամաշա իյլէմէսի, տօղրու-սու պիսիւք էսէֆ իտէճէք պիր շէյ տիր։

Շիմտի օրատա պիր գաչ գօլտան խայ-րաթ ճէմիյէթլէրի պուլունմալը, հէր միլ-էթ ֆուգարա վէ պիչարէկեանը գայրըլմա-լը, խասթախանէլէր օլմալը, պատիհավա հէքիմլէր վէ իլաճլար հէր պիկեանէյէ եէ-թիշտիրիլմէլի, պու տուր Յլլահէն սէվտիյի, վէ ինսանէն արատրը, եօխսա գուրու գու-րույա զէնկին օլմայտան նէ՞ հասըլ օլուր. քիչի զէնկին օլմայլա պիսիւք վէ միւշեր-էէֆ օլամայըպ, իլլա ֆաղիլէթ իլէ օլուր։ Պու ֆաղիլէթին Յտանատա էքսիք օլմա-սընա սէպէպ, մէքթէպտէն չըգմա ալիմ վէ արիֆ ատէմլէրինին աղ օլմասը տըր, էկէրչի օնպէշ եիկիրմի սէնէ էվվէլտէն պէրու, օ-բատա լայըգը մէքթէպլէր աչըլմըշ օլա ի-տի, շիմտի նիչէ ալիճէնապ վէ ճէօմէրտ զաթ-լար կէօրէճէյիմիզ շիւբհէսիզ իտի։

Պունտան ագտէմ, պիր գաչ զաթլարը, խայրխահլըգ իտէրէք, 60 եաթագը պիր խասթախանէ քիշատ իտէճէքլէրին պիլտիր-միշ իտիք, ինշաալահ, շու նիյէթի խայրի-յէլէրինի, պիր ան էվվէլ գալտէն ֆիյիլէ կէթիրիրլէրտէ, հէրքէս սէնալարընը օգուր։

—Ղարսանճագ աղալարը ալէյհլէրինտէ, բէյտէրբէյ սայիր թէշէքքիլէր տախի կէլ-միշ, վէ պիչարէ Ղայլարը, տայանըլմագ պիր տէրտտէ պուլունտուգլարը անլաշըլմըշ իսէ-տէ, թարաֆը Սատարէթբէնահիտէն, Տէր-վիշ բաշա հազրէթլէրինէ, օլ պապտէ չէքի-լէն թէլէկրաֆըն ճէվապը, հէնուզ պիզէրէ մալիմ օլամամըշ տըր։ Յկէրչի պիզիմ իս-թէտիկիմիզ կիպի պիր բաթրիքխանէ յէ մա-լիք օլապիլսէ իտիք, հիչ տէյիլ իսէ, հաֆ-թատա պիր տէֆա, բաթրիքխանէ կէօզիւ-նիւ աչտրը պիրլէ, պիւթիւն միլէթի նէզ-տինտէ կէօրէպիլիր իտի . . .։

— Պու տէֆա Մարաշտան շու վու-գուաթ եաքըլմըշտըր։

Պունտան չէնտ սէնէ մուգատտէմ բահմունի իս-մինտէ թօգաթը պիր եէհուտի չօճուղու Մարաշա քէնտի պիրատէրի վէ հէմշէհրիլէրի եանընա կէլի պ, անլէրին թահթը նէգա էթինտէ օլարագ, պիր վա-գը՝ եէհուտի մէքթէպինտէ իպրանիճէ օգուտագ վէ եաղմագ թահսիլ էթմէքտէ իքէն, մէքթէպլէ-րինտէն գաչըպ էրմէնի միլէթի մէքթէպինէ կէլիր, վէ խալի վագրթտան պէրու տէրունինտէ մէսթուր պուլունան խրիսթիյան օլմագ արզուսինի ըէֆիգի մէքթէպ չօճուգլարընա պիլ, էթրաֆ պէյան էտէր, վէ օլ կիւն՝ մէքթէպի մէգքիւրտէ գալը. ֆէրտասը կիւն պիր թագըմ եէհուտիլէր թօբլանըպ, մէրգու-մուն եանընա կիտէրլէր, վէ չօգ նասիհաթ վէրիրլէր ի-սէ տէ, մէրգում ասլա գապուլ էթմէյիպ, պէ. խը-րիսթիյան օլտում տէյու գաթիէն ճէվապ չէքէր. վէլ հասըլ եէհուտիլէր հէօքիւմաթա վարըպ չօճու-ղու Մէճլիսէ ճէլպ էթտիրտիքտէ, նիզամը վէչ, եա-նի իսքանթ իտիլմէք իւզրէ, Մէճլիս չօճուղուն եէ-հուտիլէրէ թէալիմ օլունմասընը էմր իտէր։

Էմր օլունան նասիհաթլէր հէր ճիհէթլէ իճրա օ-լունտուգտա, եինէ չօճուգ գապուլ էթմէյիպ, պու տէֆա քէնտիլիյինտէն Մէճլիսէ կիտիպ, եէհուտի-լէկի գապուլ էթմէմ, պէն խրիսթիյան օլաճաղըմ տէտիքտէ, մէճլիս սիւալ էտէր քի, չօճուգ սէն նի-չի՞ն եէհուտիլիյի գապուլ էթմէզսին տէյի. մէր-գում տախի ճէվապ վիրէրէք հէր հալտէ խրիսթիյան օլաճաղըն պէյան վէ իգրար իյլէմէսի իւզրէինէ, մէճլիս մէրգումա էրմէնի միլէթի չօրպաճըլարընա թէալիմ իտէր իսէ տէ, վաֆթիզնէ պիրտէն պիրէ ճէսարէթ օլունմատըղընտան, պիր սէնէտէն պէրու էրմէնի մէքթէպլէրինտէ օգուտագտէ, վէ խրիսթի-յան թալիմաթլարը թալիմ իթմէքտէ պուլունուր։ Վէ պու արալըգ արա սըրա Օգնական վէ Թաղական խորհուրդլարա վաֆթիզի հագգընտա պիր գաչ տէֆա արզուհալ վէրտիկինտէն, Օգնական խորհուրդտա Նիկողայոս Արքեպիսկոպոս հազրէթլէրի էլի իլէ Մայիս 31 բազար կիւնիւ, մէրգումուն վաֆթիզ օ-լունմասընա ռուխսաթ վէրիլիր. վէ եէվմի մէզպուր-տէ, Ս. Սարգիս քիլիսէսինտէ միլէթիմիզին կէրէք Լուսաւորչական կէրէք Հռովմական վէ կէրէք Բո-ղոքական գըսմարընտան խայլիճէ ճէօմաաթ պուլուն-տուղու թագտիրտէ, պիսիւք զիյնէթ վէ արմնիք սէտաէրի իլէ վաֆթիզի մէզպուր այինի իճրա օլու-նուր վէ չօճուղուն իսմի Սարգիս Թէսմիյէ գըլընը։

Վէ Զէյթին գօմիսիօնու ազասընտան Սարգիս Էֆ-ֆէնտի Ազաբէկեան հազրէթլէրի նոր մկրտեալ վէ 14 չաղաբընտա օլան Սարգիսէ պիր գաթ էլպիսէ քէս-տիրիր։

—Կէչէն ճումա կիւն 77 երեսփոխան հա-զըր օլտուղու հալտէ Ընդհանուր ժողով օ-լունմուշ, վէ միլէթին պու սէնէքի մէսա-րիֆաթը միւհիմմէսի իշլին, 400պին ղու-րուշ թօբլանմասընա, էքսէրիյէթի արա իլէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Իքի այատան պէրու 3 տէֆա Պապը ալի-տէն բուխսաթ թահսիլ օլունմուշ, վէ 4 տէֆա մէճլիս թէճէմմիւ իթմիշ, վէ ազը-պէթքեար, շունճա միւճատէլէ վէ շունճա միւզաքէրաթտէն սօնրա, շու իւչ տագրգա իշլինտէ գարարը իհթիմալտէն պուլունան մէպլաղը մէզպուրուն թօբլանըլմասընա, կիւճ իլէ գարար վէրիլէպիլմիշ տիր։

Երեսփոխանլըղընէ միպարէք պիր խըս-մէթ օլտուղուն, վէ 3 միլիօնտան իպարէթ պիր էհալիսին, սէատէթ ու սէֆալէթ տիւ-մէսի երեսփոխանլարը էլինտէ պուլուն-տուղուն պիլտիյիմիզ հալտէ, թէճէմմիւ ի-տէն մէճլիսէրտէ կէօրտիյիմիզ պօշ միւճատէլէր, շախսճա նէֆսանիյէթլէր վէ էնանիյէթլէր, վէ պաղը մէրթէպէ հա-գարէթլէր, տօղրուսու, տույղու սահիպի օլանլարա մէյհուսիյէթ վիրէճէք մէրթէ-պէլէրտէ պուլունմագտատըրլար։

Պու մատտէ իւզէրինէ, աղայաճագ տէ-ըճէտէ, վէ ճիլալէր տօլուսու քիթապ-լար եազըլա պիլիր իսէտէ, նէսասիպ թագ-սիրաթլարտա, վէ նէտէ էհալիտէ, ալէսսէ-վէյէ տուղու վէ ինսաֆ օլմասընը բանա կէօրմէքտէ օլտուղումուզտան, սիւքիւթի իթթիխազ իթմէյի, թէհի՞ էերտէ նիտա իթմէյէ թէրճիհ իսէրիզ։

Ֆէգաթ շու գատարը շիմտիտէն սէոյլէ-ըիզ քի, միլէթիմիզին հալի կիւն պէ կիւն ֆէնալաշմագտա օլուպ, վէ էն պիսիւք զարարըմըզ տախի վագրթլար, եանի սէ-նէլէր զայպ իթմէք օլտուղու հալտէ, վէ միլէթճէ հէր պիր իսլահաթ իճրասը իշլին, փարաճա իհթիյաճըմըզ, մէյտանտէ պու-լունտուղու թագտիրտէ, հէր շէյտէն էվ-վէլ, շու վէրկի մատտէսինին պիր գավենի-զամ թահսիրընա գօնուլմասը էհէմմիյէթ-տէն իքէն, պու սէնէյի տախի, քէնտի հիւս-նի ըիզամըզ իլէ, վէ պիր իքի այ միւճա-տէլէ իթտիքտէն սօնրա, զայպ իթմէքլիյի ճայիզ կէօրմէք, ինսաֆա ու հիսապա գար-ը տէյին՞ մի տիր, մէկէրչի մուվագգաթ սուրէթտէ տէօրթ եիւզ պին զուրուշ թօբլամայա չըգըշմագ, նիզամը վէ թէ-մէլլի սուրէթտէ 4 միլիօն զուրուշ թօբլա-մագտան տահա զիյատէ կիւճ տէյին՞ մի տիր։

Յսէ՞ֆ իտէճէք շէյ, միլէթիմիզ տայի-մա նիզամըզ վէ թէմէլսիզ իշ թութմագ-տէ օլտուղու իշլին, շու շիմտիքի աճընա-ճագ հալէ տիւչար օլմուշ օլտուղու հալ-տէ, հալեա երեսփոխանլարըմըզին էքսէրի-սի տախի, մէպատիյէ (սկզբունք) վէ օրէն-քէ բիայէթ իթմէք պիլմէտիքլէրինտէն, եախսա իսթէմէտիքլէրինտէն, շու վէրկի մատտէսի իւզէրինէ, Ռուսինեան էֆէնտի-նին, եէվմի մէզպուրտա մէճլիսէ թագտիմ իթտիքլէրի մահէ շայան պիրթէքլիֆ, իշ-թիյագը շէտիտ իւզրէ գապուլ օլունաճագ եէրտէ, էշշմանը պիւրուտէթ իւզրէ նազար օլունտուղունտան, էֆէնտիյի միւայիլէյհ թարաֆընտան երնէ կէրի ալընմըշտըր։

Էրթըգ, պու մատտէ իւզէրինէ, պաշ-գա պիր շէյ տէյէմէտիկիմիզտէն, վագ-թիյլէ զայէթ կիւզէլ պիր մուզիգա նօ-թասը գալէմէ ալմըշ, վէ պիր թէաթրօ-տա չալընտըղը ատտէ, պէյէնիլմէյէրէք, էթրաֆտան ըսլըգլար իլէ հագարէթլէր օ-լունտուղուն կէօրմիշ օլան պիր մէշհուր մէճլիս մէրգումա էրմէնի միլէթի չօրպաճըլարընա թէալիմ իտէր իսէ տէ, վաֆթիզնէ պիրտէն պիրէ ճէսարէթ օլունմատըղընտան, պիր սէնէտէն պէրու էրմէնի մէքթէպլէրինտէ օգուտագտէ, վէ խրիսթի-յան թալիմաթլարը թալիմ իթմէքտէ պուլունուր։ Վէ պու արալըգ արա սըրա Օգնական վէ Թաղական խորհուրդլարա վաֆթիզի հագգընտա պիր գաչ տէֆա արզուհալ վէրտիկինտէն, Օգնական խորհուրդտա Նիկողայոս Արքեպիսկոպոս հազրէթլէրի էլի իլէ Մայիս 31 բազար կիւնիւ, մէրգումուն վաֆթիզ օ-լունմասընա ռուխսաթ վէրիլիր. վէ եէվմի մէզպուր-տէ, Ս. Սարգիս քիլիսէսինտէ միլէթիմիզին կէրէք Լուսաւորչական կէրէք Հռովմական վէ կէրէք Բո-ղոքական գըսմարընտան խայլիճէ ճէօմաաթ պուլուն-տուղու թագտիրտէ, պիսիւք զիյնէթ վէ արմնիք սէտաէրի իլէ վաֆթիզի մէզպուր այինի իճրա օլու-նուր վէ չօճուղուն իսմի Սարգիս Թէսմիյէ գըլընը։

Վէ Զէյթին գօմիսիօնու ազասընտան Սարգիս Էֆ-ֆէնտի Ազաբէկեան հազրէթլէրի նոր մկրտեալ վէ 14 չաղաբընտա օլան Սարգիսէ պիր գաթ էլպիսէ քէս-տիրիր։

—Կէչէն ճումա կիւն 77 երեսփոխան հա-զըր օլտուղու հալտէ Ընդհանուր ժողով օ-լունմուշ, վէ միլէթին պու սէնէքի մէսա-րիֆաթը միւհիմմէսի իշլին, 400պին ղու-րուշ թօբլանմասընա, էքսէրիյէթի արա իլէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Իքի այատան պէրու 3 տէֆա Պապը ալի-տէն բուխսաթ թահսիլ օլունմուշ, վէ 4 տէֆա մէճլիս թէճէմմիւ իթմիշ, վէ ազը-պէթքեար, շունճա միւճատէլէ վէ շունճա միւզաքէրաթտէն սօնրա, շու իւչ տագրգա իշլինտէ գարարը իհթիմալտէն պուլունան մէպլաղը մէզպուրուն թօբլանըլմասընա, կիւճ իլէ գարար վէրիլէպիլմիշ տիր։

Երեսփոխանլըղընէ միպարէք պիր խըս-մէթ օլտուղուն, վէ 3 միլիօնտան իպարէթ պիր էհալիսին, սէատէթ ու սէֆալէթ տիւ-մէսի երեսփոխանլարը էլինտէ պուլուն-տուղուն պիլտիյիմիզ հալտէ, թէճէմմիւ ի-տէն մէճլիսէրտէ կէօրտիյիմիզ պօշ միւճատէլէր, շախսճա նէֆսանիյէթլէր վէ էնանիյէթլէր, վէ պաղը մէրթէպէ հա-գարէթլէր, տօղրուսու, տույղու սահիպի օլանլարա մէյհուսիյէթ վիրէճէք մէրթէ-պէլէրտէ պուլունմագտատըրլար։

Պու մատտէ իւզէրինէ, աղայաճագ տէ-ըճէտէ, վէ ճիլալէր տօլուսու քիթապ-լար եազըլա պիլիր իսէտէ, նէսասիպ թագ-սիրաթլարտա, վէ նէտէ էհալիտէ, ալէսսէ-վէյէ տուղու վէ ինսաֆ օլմասընը բանա կէօրմէքտէ օլտուղումուզտան, սիւքիւթի իթթիխազ իթմէյի, թէհի՞ էերտէ նիտա իթմէյէ թէրճիհ իսէրիզ։

Ֆէգաթ շու գատարը շիմտիտէն սէոյլէ-ըիզ քի, միլէթիմիզին հալի կիւն պէ կիւն ֆէնալաշմագտա օլուպ, վէ էն պիսիւք զարարըմըզ տախի վագրթլար, եանի սէ-նէլէր զայպ իթմէք օլտուղու հալտէ, վէ միլէթճէ հէր պիր իսլահաթ իճրասը իշլին, փարաճա իհթիյաճըմըզ, մէյտանտէ պու-լունտուղու թագտիրտէ, հէր շէյտէն էվ-վէլ, շու վէրկի մատտէսինին պիր գավենի-զամ թահսիրընա գօնուլմասը էհէմմիյէթ-տէն իքէն, պու սէնէյի տախի, քէնտի հիւս-նի ըիզամըզ իլէ, վէ պիր իքի այ միւճա-տէլէ իթտիքտէն սօնրա, զայպ իթմէքլիյի ճայիզ կէօրմէք, ինսաֆա ու հիսապա գար-ը տէյին՞ մի տիր, մէկէրչի մուվագգաթ սուրէթտէ տէօրթ եիւզ պին զուրուշ թօբլամայա չըգըշմագ, նիզամը վէ թէ-մէլլի սուրէթտէ 4 միլիօն զուրուշ թօբլա-մագտան տահա զիյատէ կիւճ տէյին՞ մի տիր։

Յսէ՞ֆ իտէճէք շէյ, միլէթիմիզ տայի-մա նիզամըզ վէ թէմէլսիզ իշ թութմագ-տէ օլտուղու իշլին, շու շիմտիքի աճընա-ճագ հալէ տիւչար օլմուշ օլտուղու հալ-տէ, հալեա երեսփոխանլարըմըզին էքսէրի-սի տախի, մէպատիյէ (սկզբունք) վէ օրէն-քէ բիայէթ իթմէք պիլմէտիքլէրինտէն, եախսա իսթէմէտիքլէրինտէն, շու վէրկի մատտէսի իւզէրինէ, Ռուսինեան էֆէնտի-նին, եէվմի մէզպուրտա մէճլիսէ թագտիմ իթտիքլէրի մահէ շայան պիրթէքլիֆ, իշ-թիյագը շէտիտ իւզրէ գապուլ օլունաճագ եէրտէ, էշշմանը պիւրուտէթ իւզրէ նազար օլունտուղունտան, էֆէնտիյի միւայիլէյհ թարաֆընտան երնէ կէրի ալընմըշտըր։

Էրթըգ, պու մատտէ իւզէրինէ, պաշ-գա պիր շէյ տէյէմէտիկիմիզտէն, վագ-թիյլէ զայէթ կիւզէլ պիր մուզիգա նօ-թասը գալէմէ ալմըշ, վէ պիր թէաթրօ-տա չալընտըղը ատտէ, պէյէնիլմէյէրէք, էթրաֆտան ըսլըգլար իլէ հագարէթլէր օ-լունտուղուն կէօրմիշ օլան պիր մէշհուր

ուսթատըն, "տահա պու էհալիսին գուլա-ղը եօգ տուր ատիկի միսիլլիւ, պիզ տա-խի, "տահա պու երեսփոխանլարատան չօգ-լարընը, միլէթին խայր ու մէնֆաաթը-նը թանրյաճագ գատար լիյագաթը, վէ իւչ միլիօն էհալիյի աճըյաճագ գատար ինսաֆ ու մէրհամէթի եօգտուր," տիմէյ մէճպուր օլուրուզ։ Յմմա պու հիւքմիւ-զ նիչէլէրէ աղը կէլիր իմիշ, զարարը եօգ, իսպաթը մէյտանտա տիր, Սահմա-նադրութիւն չըգալը պիր սէնէյի կէչմէք-տէ տիր, հալ պու քի Ընդհանուր ժողով-սն իքի տէֆա չաղրըլմըշ իսէ, անճագ 4 տէֆա կէլմիշ, վէ շիմտիյէ գատար, թէ-մէլլի հիչ պիր իշ կէօրմէյէրէք պօշա վա-գրթլար սարֆ իյլէմիշ տիր. վէ թապիա-թիյլէ Քաղաքական ժողով տախի, լա-յըգըյլա խըսմէթլէր իճրա իտէմիշ տիր, չիւնքի պալըգ պաշտան գօգմուշ տուր։

Պիզճէ պիզ, Ընդհանուր ժողովտան չօգլուգ պիր իյիլիք պէքլէյէճէք գատար իթիգատ ու իւմիտիմիզ օլմատըղընտան, թա էհալի քէնտի կէօզիւնիւ աչանա գա-տար, էկէր միլէթիմիզճէ պիր իյիլիք պէքլէմէք ճայիզ իսէ, սնու տախի, Քա-ղաքական ժողովտան պէքլէմէյէ մէճպուր օլտուղումուզու իդրար իտէրիզ։

— Ընթապտա պուլունան թանգարան ընկերութիւնու, օլ թարաֆլարճա, էհա-լինին, տէյիլ պաշգա քիթապ, հաթթա քերական վէ հեգերէն զըմընտա չէքտիլի զարուրէթի, վէ պիր քերականա պաղէն իւչ, վէ պաղէն տախի տեօրթ պէշ զու-րուշ վէրիպ ալմայա մէճպուր օլտուղու-նու կէօրէրէք, Իզմիրատ Տէտէեան թապ-խանէսինտէ իքի պին ատտա քերական, վէ պին ատտա տախի հիզերէն թաք իթտիր-միշ, վէ շիմտի, օլ ճիվարլարտա, քիրա-կանը սէրմայէսինէ, եանի 40 փարայա, վէ հեգերէնի տախի 60 փարայա սատըը-մագտէ իմիշ։

Մէգքիւր քերական վէ հեգերէնտէն ալ-մագ միւրատա իտէնլէր, եա Ընթապտա մէզ-պուր ընկերութիւնու նախագահը Գա-զարէթեան Նիկողայոս աղայա, վէ եախսա Ղալէպտէ Փիրքճեանօֆ Յովհաննէս աղա-յա եազտրգլարընտա, թարաֆլարընա եօլ-լանըլաճագ տըր։

Պիզ հալընըզ Խրթանպօլսաքի ընկե-ութիւնլարը, վէ ազգասէրլէրի մէտհ իթ-մէյէ ալըշմըշ օլուպ, թաշըլարը ասլա կէօրէմմէքտէյիզ, հալ պու քի, թաշըլ-արտա պուրատան զիյատէ միլէթ վէ վա-թան դայրէթի վար իսէտէ, իճրաճա բէք չօգ միւշբիլէթ պուլունտուղունտան, բէք աղ սէմէրէ կէօրիւլէպիլմէքտէ տիր։

Քեահիյէի, Ընտաօլունուն պաղը մահէլ-էրինտէ տախի, պէօյլէ թանգարանլար աչարագ, հիչ տէյիլ իսէ, պաղը ուճուզ-ճա քիթապլար սատսալարտա, զէվալլը է-հալի սթթարատան վէ չէրթճիտէն, պիրի իւչ պահասընա քիթապ ալմագտան գուր-թուլա։

—Հումնուտան թարաֆըմըզա եազըլ-արզընա նազարէն, առաջնորդլարը պու-լունան Կարապետ վարդապետ ճէնապլէրի, հէր նէ գատար տահա շիմտի Սահմանադ-րութիւնու իճրա իթմէյէ պաշլամըշ իսէ-տէ, ճէօմաաթատան պաղըլարըյլա, պէյն-լէրինտէ պիր քիւչիւք ույդունսուզլուգ զուհուր իթտիքտէ, պաղը մէրթէպէ, ա-ռաջնորդ լիսանընա եազըշմագ քէլամլար-տա պուլունարագ, իշլտէնլէրէ ֆէնա լպ-էրթ վէրմիշլէր տիր. էկէր պունտա պիր միպալաղա եօգ իսէ, պունատան սօնրա թէմիզ լիսան գուլլանարագ, հէր քէսէ իյի իպրէթ օլմալարընը, ճաճիզանէ նասի-հաթ իսէրիզ, վէ մէտհ ու սէնալարընը տախի օգուտագ իշլին, մէքթէպճէ վէ Սահ-մանադրութիւնճա զուհուրա կէլէճէք օլան հիմմէթ ու զայրէթլէրինէ պէքլէրիզ։

—Ղալէպտէն ալտրըմըզ պիր մէքթու-պա նազարէն, Ղալէպ իլէ Քիլիս Ղայ-լարը, առաջնորդլարընտան թաճիզ օլ-տուգլարընտան, Յունիս 11 տէ Արքաղան պատրիարք Ղայր հազրէթլէրինէ, հալմիշ նիճէ օլաճագ տըր, արթըգ սապրէ թա-գթըմըզ գալմատը տէյէրէք մահսէրլէր կէօնտէրտիքտէն պաշգա, իքի պաշը իւճ-բէթինի վէրէրէք թէլէկրաֆ տախի չէք-միշլեր իսէտէ, մահը մէզպուրուն 13 իւ-նէ գատար, բաթրիքխանէէն ճէվապտա-խի ալամամըշլար, վէ պաշգա իյիլիքէէն վազ կէչիրտէն գաթինազար, վէրթիք-լէրի լրբալարը աճընմայա պաշլամըշլար։

Շիմտիյէ գատար պիր ճէվապ կիթմիշ մի տիր պիլմէյիզ, լաքին զանէն կիթմիշ օլմալը տըր տէրիզ, ֆէգաթ պիզ հալէպ-լիլէր կիպի բաթրիքխանէէն պու հալինի կէօրտիւքճէ թէճճիւպ իթմէյիզ, չիւն-քի, հիսապընը իթմիշ, իճմալընը ճէպմի-զէ գոյմուշուզ տուր։ Յվվէթ, բաթրիք-խանէ, քէնտի պօրճունու լայըգըյլա, վէ կիւնիւնտէ սահաթընտա իճրա իտէմզ, չիւն-քի վագթի եօգտուր, չիւնքի Քաղաքա-կան ժողով հաֆթատա պիր տէֆա թօբ-լանմագտա տըր (պաշլանտէ պատա պիր տէ-ֆտ), վէ անճագ պիր գաչ սահաթ օթու-րա պիլմէքտէ տիր, տիմէք տիր քի, հէ-ման միլէթճէ իշ պաշընա, պիր տագրգա տախի տիւշմէքտէ տէյիլ տիր։

Հէր հաֆթա նիտա իթմէքտէյիզ, վէ է-հալիտէ, վէ բաթրիքխանէէտէ, վէ երես-փոխանլարտա, հէր հաֆթա իշլթմէքտէ տիրլէր, լաքին, պիզիմ սէսիմիզէ գարշը-լըգ, հէման հիչ պիր սէս ազա իթմէմքտէ տիր, չիւնքի հէրքէս ույուշմուշ տուր, հէրքէս տէյիլ միլէթինի վէ վաթանընը, իլլա քէնտույի տախի տիւշունմմքտէ տիր. պիզ տէրիզ քի, Խրթանպօլսա մէյ-տանտէ Ղայ եօգ տուր, չիւնքի, միլէթի-նի աճըյըպ տէրմանընը տիւշիւնէն, հիչ կէօրիւմէքտէ տէյիլ տիր։ Խրթրիքխանէ պու կիսիլի իլէ, պու միլէթին իսարէսի-նէ, նէ գատար չալըշա վէ ֆէտաքեարլըգ իթսէ, եինէ գատըր օլամազ, չիւնքի հի-սապ եանլըշ տըր, եօշ էյրի տիր, վէ վա-գրթ ազալըր։

Պա՞գալըմ, պու միլէթ, նէ՞ վազֆէմ ույգունսուզտան նէ վազրթ ույանաճագ տըր։

Ղալէպ իշխանլարընտան պիրիսինին պիր գրզընը, տէլիգանլընէն պիրիսի իսթէր, վէ գրզընն բէտէրի պիրազ տիւշունտիքտէն սօնրա ճէվապ վիրէճէյինի պէյան իսէր։

Տէրեանը ճէվապ պէքլէմէյէրէք, պու կիւնլէրտէ պիր կիւն կիճէլէյին. բէտէրի-նին վէ վալիտէսինին խապէրի օլմասընը հալտէ, գրզը ալտընը պիրլէ, աւագ քա-հանա տէր Մարգարը էվլինէ կէօթիւրիր, վէ խրիսթիկի կիպի պսակ իտէր (Աղվա-կան պագընն չորեքշաբթի կիճէսի)։

Սապահ օլտուգտա, գրզընն բէտէրի մա-ճէրայը իշլթիր, բիւր աթէշ քէսիլեր, վէ կիտէր առաջնորդ թէշէքքի իթմէյէ, հալ պու քի, առաջնորդ հազրէթլէրի պու ա-բատա ույուսայա պաշլար, թէսատիֆ պու-յա տէր Մարգար իսթէ կիսէր, վէ գը-զընն բէտէրի, եանի իշխան Խաչոյ բիւր հիտտէթ պիր սօքա գաբաբընը պիրլէ. պաշ-լար տէր Մարգարը գաֆասընա էնտիր-մէյէ։ Իւչ եվ կէրիտէ պուլունան Ռում-լար առաջնորդարանը տան շամանայը իշլ-տիրլէր, կէլիպ տէրտէրի գուրթարըլար, վէ պատէհու պագարլար քի առաջնորդ Սրբազան օթուրտուղու եէրտէ (ֆէգաթ գատատէն) հալեա ույումագտա տըր։

Ինշաալահ Կրօնական ժողով, Յարու-թիւն եպիսկոպոսուն գապահաթը իշլին, Քաղաքական ժողովուն եալարը կիպի եարաթագ, տէր Մարգարա, սէն պու գա-պահաթն սահիպիմիսին տէյի սօրմայըպ, իլլա խարիճտէն թէֆթիշ իտէրտէ, տիւն-եատէ էն զիյատէ մուգատտէս սայըլ ապտէ օլան շու պոՀէ տախի քէնտիյէ պիր էյ-լէնճէ (թմիշ օլան տէր Մարգարն ճէ-զասընը, պարի պաշկալարա պիր իպրէթ օլսուն իշլին թէրթիպ իտէր։

Երթըգ օլ Ղալէպ առաջնորդունուն ճէ-զասընը Ալլահ վիրմէլի տիր, չիւնքի ին-սան ճէզասըյլա, իսլահ օլաճաղընա պիր իւմմտ կէօրիւլէմմէքտէ տիր։

—Աէվէրէքտէն, Ղալէպտէ սաքին օլուպ, վէ ազգասիրութիւնու ճիւմլէյէ մալիւմ օլան Յովհաննէս աղա Քիւրքճանօֆա եա-զըլմըշ օլան պիր մէքթուպուն մանլէնի, Ազգային վարչութիւնուն տիպզաթընը տավէթ իթմէք նիյէթիյլէ պէյան իսէրիզ։

"Աէվէրէք, Տիյարպէքիր իլէ Ուրֆա-նընն արա եէրինտէ, վէ Լքիսնանէն տախ 18 էր սաաթ մէսաֆէտէ պիր զասապա օ-լուպ, 2000 խանէ գատար սէքէնէսի սլտուղու հալտէ, 300 խանէ գատարը Ղայ տըր

վէ սէղյէսիքլէրի լիսանտա, գարմագարըշ պիր էրմէնիձէ տիր. 18 խանէ Հայ Իրաթէսթան, 2 խանէ գաթօլիք, 20 խանէ Ասորի, վէ 20 խանէ Եհէուսի պուլունուպ, վէ պագը գալանը Խալամ տըր:

«Մէվէրէք պուլնտան պիր սէնէ մուգատէմ գաատար, Խարբուրթ վալիլիյի տախիլինտէ օլուպ, ֆէգաթ շնմի Տիյարպէքիր վալիլիյինէ իլավէ օլունմուշ տուր, վէ արազիսի զայէթ մահսուլտար տըր:

«Հայլարըն 25 սէնէ էվվէլ եէնիսէն եաբըլմըշ, վէ Ս. Թորոս խմինտէ պիր քիլիսէսի օլուպ, իշ նէֆէր իխթիյար քահանաը վարարը, պիրի բէք միսսին օլմազլին, հիչ քիլիսէձէ խըտմէթլէրտէ պուլունամամագաք, վէ տիկէր իքիսինին էսկի սանանթլարը գույումճուլուգ օլաուղունտան, պիրիսի սանանթլնտան պիթիւն պիթիւն սարֆը նազար լթմիշ իսէտ, պիրիսի հալա, հէմ բաբասլըգ, վէ հէմտէ գույումճուլուգ իտերէք կէչինէ պիլմէքտէ տիր. իւչիւ տախի իլիմտէն մահրում, վէ անձագ պիր տիւզ օգումագ պիլմէքտէ տիրլէր:

«Ղիզամըշ պիր մէքթէպ պուլունուպ տէրունինտէ 30 գատար ուֆագ չօճուգ, վէ այլըշը 100 զուրուշա պիրտէ վարժապետ վարարը. չօճուգլար քիրական, հեգերէն, 8 կանոն սազմոս, Ղոր Կատակարան, Ղաբեկ վէ Ժամասացութիւնա տայիր չէյլեր օգումագտան պաշգա հիչ պիր շէյ եօգ տուր:

«Հայլարըմըշ ալէսսէվի ի խըտմէթճի վէ կիւնտէլիքճի ֆագրը ատէմլեր օլտուգտան պաշգա, աղոր վերկի տախի վիրմէքտէ, վէ պաշլըճա իբի իչ նէֆէր Ս. Աստուած չօրպաճըլարըն զուլումը թահթընտա էսէր կիպի էղիլմէքտէ տիրլեր:

«Ֆոթանպօլտա քիմսէյի թանըմայըշ վէ հալիմիշ իֆատ իտէճէք հիչ պիր քիմսէմիշ եօգտուր, պունտան իբի սէնէ մուգատէմ, Պօնեատա կէօկէրչիլէ ֆագրիգասը միտիրի Սարգիս աղա, քէնտի իշլիշին պուրայա կէլտիքտէ, միլլէթին հալինտէ բէք ալնա վագրֆ օլտու իսէտ, սոնրատան հիչ պիր մէսֆաաթը կէօրիլմէտի:

«Իմտի իմիտիմիզ էվվէլ Ալլահտա վէ սոնրա սիզտէ տիր, էկէր Սահմանագրութիւն տէնիլէն շէյ պրաւ Ի բրաուն վազ իտէր իսէ, նասըլ քի իշլիթիկիմիզէ կէօրէ էօյլէ իմիշ, միլլէթիմիզին պիզէ տախի հիմմէթ իթմէսինէ բէճա իտէրիզ. զանբընըզին իւմիտ վէ թէսէլլի պախշ իտիճի մէքթուպլունու այրճա օգուտուգտան պաշգա, աղ չօգ ֆիքրի աչըգ վէ միլլէթ զայրէթի չէրէր զարլարա տախի օգուտլում, տէրէճէյի նիհայէտտէ մէմնուն վէ մէսրուր օլտուլուր, վէ Սահմանագրութիւնուն արզուսիյլէ տօլտուլար, Յիսուսեան իսմիյլէ պիրտէ ընկերութիւն թէշքիլ իտիտիրը. Պաղէթալարըն պէտէլինէ իսէ, վէ ներէյէ թէսլիմ օլունաճագ իսէ, պիլիրմէնիզի բէճա իտէրիզ:

«Պիզ, օլ մէքթէպէ ճէհալէթ իչինտէ պուլունմագտայըզ քի, նէ միլլէթճէ պիր լայըգը իշ եաբմայա, վէ նէտտէ Սահմանագրութիւնու իճրա իթմէյէ, ասլա միգթէտիր տէյիլիզ, վէ թապիթիյլէ պիր տեսուչ վէ եախօտ պիր քննիչ կէլմէսի հիմմէթինէ միհթաճ պուլունմագտայըզ, վէ պու հալիմիզ իսէ, խասսէթէն Պատրիարքարան թարաֆընա պիլտիրմէնիզի աճիզանէ թէմէննի իտէրիզ:»

— Մերզուֆունտա ատաջնորդու Գէորգ եպիսկոպոսուն ալէյհինտէ, բէք չօգ զէմմէ շայան հարէքէթլէր իշլիմիշմէքտէ օլուպ, վէ պունլարըն թաստիգինէ իսէ, հիչ պիր ղազէթատա, հիչ պիր իյի ամէլ ու հարէքէթի, վէ Սահմանագրութիւն վէ մէքթէպճէ հիչ պիր սայ ու զայրէթի իշլիտիմմէսի քիֆայէթ իթմէքտէ տիր:

Ղէղլէճէքէք օլան ահվալ ու հարաքէթլէրի չօրապը իրինէ պիր ուճ օրմագ իւզրէ, պու տէֆալրգ սալթ շու գատարընը, ալինէտիկիմիզէ կէօրէ պէյան իտէրիզ քի, միւմայիլէյհ եպիսկոպոս, անճագ վիճուտինէ պէսլէմէք իչին եարատըմըշ պիր ատէմ օլուպ, միլլէթ վէ մեղհէպ, վէ խուսուսա մէքթէպ վազիֆէսինտէն խարիճ օլաուղունտան, կիճէ կիւնտիւզ, իյի եէյիպ վէ իյի իշլէյի տիւշիւնմէքտէ իմիշ. շէյէ քի, Մերզուֆունտա տօմուզ պուլունմայրպ, վէ տօմուզ էթի իսէ, շշման վիճուտարընա բէք եարար օլտուղունու, հէքիմլէրինին թարիֆինտէն զիյատ, պիզգաթ թէճրիպէ իթմիշ պուլունտուզլարընտան, Ռուսիա թարաֆընտան, խասսէթէն պիր սիւրու տօմուզ ճէլպ լթմիշլէր, վէ պիր թարափտան պէսլէյիպ, վէ պիր թարափտան տախի թէմիզ գուվվէթլու շարապ իլէ եէմէքտէ իմիշ:

Ընֆէրին Գէորգ սրբազան, վանքը չօճուգլարա մէքթէպ եարատճագ եէրտէ պիր տօմուզլուգ կափըպ, վէ էհալիյի տախի կէօզէտիպ գայրբարագ, թէնվիրի ֆիքր, վէ սէատէթի հալլէրինի մուճիպ օլաճագ եէրտէ, քէնտիյէ պիր տարըզլըգ եարմըշլարը. չօգ իյի, պունտան տա զիյատ առաչնորդլուգ օլմազ, նէ՞ լազըմ մէքթէպ վէ մէտրէսէ, նէ՞ լազըմ Սահմանագրութիւն վէ լուսաւորութիւն, նի՞չիս էհալինին կէօզիւնիւ աչմալը, վէ սոնրա անլէր իլէ պէլայա ուղրամալը: Սա՛գընընըզ Սրբազան, էօյլէ սհմագճա հարէքէթլէրէ չըգըշմայընըզ, եօխսա սօնունտա նատիմ օլուրսունուզ. զիրա էհալինին կէօզիւ աչըրը, վէ մէքթէպտէն աղ չօգ տիրայէթլի վէ մալիմամլը չօճուգլար չըգար իսէ, սիկին բահաթընըզը պոզարլար, տօմուզլարը սէֆայի խաթը իլէ, վէ պիր գաչ իշան ազա տօսթլարընըզ իլէ եէյէմէգսինիզ. սա՛գընընըզ, եօխսա, չօճուգլար մէքթուպ նազաճագ գատարեազը եազմագ էշրէնիրլէրիսէ, ղազէթաճրլարըն գալմէլերինէ պիր էյլէնճէ օլուրսունուզ հա՞...:

— Վանը Բաստուր ադանընն տալա իթտիկի ատամլարթարաֆընտան, լազըմ կէլէն վէքիլին կէլմէսինէ տայիր վերիլէն գարար մուճիպինճէ, իճապ իսէն էմիրնամ, պու հաֆթա Պաղաքական ժողով թարաֆընտան մէրգումա վերիլտիկի իչտիմիշտիր:

— Պիզ իլէրու կիտէլիմ տէյի չալըշարգճա, զանն իտէրսին քի, պիր կէօրիւնմէզ շէյթան, տայիմա պիզի կէրի կէրի էքմէքտէ տիր:

Հէր միլլէթտէ, հէր ֆամիլեատա, վէ հէր իշտէ էն նազիք վէ միհիմմ մատտէ փարա մատտէսի օլտուղու հալտէ, պիզիմ թարաֆրմըզտան իսէ, շու խուսուսա ասլա տիգգաթ օլունմամասը էսէֆէ շայան օլտուղու շէյլէ տուրսուն, թէճճիպէ տախի շայան տըր, շիւնքի, էր նէ իսլահաթ տիւշիւնիլսէ վէ թէքլիֆ օլունսա, էյ էմմա, դիլէրիդ ֆուֆաբա տըր. ֆարմըշ եօք պուրտ... պէհանէսի մէյանէ կէլմէքտէ օլուպ, թապիաթիյլէ պարի պուլունան փարա եախօտ հասըլաթը, լայըգը յա հըֆզ ու վիգայէ իտէրէք, վէ էհալինին էմնիյէթի թամմէսինի թահսիլ իյլէյէրէք, միւմքին մէրթէպէ հասըլաթը արթմասը մուճիպ օլունճագ եէրտէ, մուղայիրի զուհուրա կէլէրէք, տահա զիյատ էհալինին էմնիյէթսիզլիյի պայիս օլունմագտա տըր. վէ պու կիտիշին իսէ նէթիճէսի բէք ֆէնա օլաճաղը շիբհսիզ տիր. շէյլէ քի, պիր տէֆա էհալի իշին պիր էմնիյէթսիզլիքթօհումու էքիլտիյի կիպի, տէյիլ զիյատ փարա, հաթթա կէչէն տէֆաքի Ընդհանուր ժողովտա գարար վերիլէն 400 պին զուրուշուն տախի թօրլանմասընտա, բէք չօգ կիւճլիքէր զուհուրա կէլէճէյի իհթիմալտէն տիր:

Կէչէն հաֆթա, միլլէթիմիզին իյատ վէ մէսարիֆ սանտըղընն անախթարընը, էմնիյէթի քեամիլէ իզզէ, եէտի սէնէտէն պէրու թութմագտէ օլան Ամ.ճեան Մըկրտիչ աղանն տէֆթէրլէրինճէ, պազարուղունսուկլուգլար կէօրիւլմէսի իզզէրինէ, Տնտեսական խորհուրդ թարաֆընտան էմնիյէթսիզլիք կէօսթէրիլմէյէ պաշլատըղը, վէ քէյֆիյէթ Պաղաքական ժողովա տախի արզ ու իֆատէ օլունտուգտան սօնրա, պու սալը կիւն, Պաղաքական ժողով թարաֆընտան տախի պիր ազա հաղը պուլունտուղու հալտէ, մէրգումուն տէֆերլէրինէ պագըլաճաղընը պիլտիրմիշ լտիք:

Պու սալը կիւն Տնտեսական խորհուրդ ազալարը, պէյլէ պիր նազիք մատտէ հաղգընա, պէհէմմէհալ. սարֆը էվգաթ լթմէյէրէք թէճէմմիւ իտէճէք եէրտա, անճագ իւչ քիլի կէլմիշ, վէ իշ հիսէ կէրիյէ գալմըշ տըր:

Իշխիթիկիմիզէ նազարէն, Տնտեսական խորհուրդ ազալարընտան, շու մատտէտէն զիյատէ զայրէթքէշ պուլունան զաթ, պիր տիւրլու զամիրինի բահաթ իթիրէմէյիպ, վէ պէյլէ պիր իշի ուզաթմըրմագ, միլլէթէ պիսյիւք պիր խիյանէթ օլաուգտան պաշգա, ալէյհինտէ ֆէնա զանն օլունմագտէ օլան, վէ մուհաքէմէ թահթընտա պուլունան պիր ատէմ, արթըգ մէմուրիյէթի իզզէրինտէ տաղլամագ, չիւնքի անինտէ իշինի պըրագտըրմագ, խուսուսիյլէ քէյֆիյէթտէ փարա խուսուսու պուլունաուղութագտիրտէ, մութլաղա ատէթտիր, հէր նիզամա վէ հէր ուսուլէ մուգայիր օլտուղունրանա պիլտիրինտէն, իքինճի տ՝ֆա օլարագ, թահրիրէն Պաղ.քան ժողովուն տիգգաթընը տավէթ իյլէմիշ, վէ օլ տաղրգատէն սօնրա, մէսուլիյէթի քէնտի իզզէրինէ պրագմըշ տըր. հալ պուքի Պաղաքական ժողով սիւքիւթտէն պաշգա պիր ճէվապ վիրմէտիկինտէն, մէրգում Մկրտիչ աղա հալտա սանտրգ վէ ատֆթէր պաշընտա պուլունմագտա տըր:

Մկրտիչ աղա գապահմասը՞զ մը տըր շու մատտէտ, ուզաթըլմամալը իտի պուիշ, զիրա եազըգ տըր օլ ատէմին նամուսունա, չիւնքի պէսյէ պիր ֆէնա հավատիս ուզատըլտըգճա, էհալի պէյնինտէ ֆէնա թէէսսիր բէյտա իտիպ, վէ մէրգումուն բարոյապէս էօլէճէկի տէրքեաբ տըր. եախօտ գապահմասը՞մըտը մէրգում, եազըգ տըր միլլէթին բարասընա վէ նամուսունը, զիրա. պին քիշիտէն հիլաֆ իլէ թօգայլըպտա, պիր քիչիյէ քիւբէքիլէ զայպ իթտիրմէք, էմմինաֆա զարըզ տըր, վէյնէմտէ ազլէ մուղայիր տիր:

Նիչի՞ն ուզատըլմագտա տըր պէյլէ պիր նազիք մատտէ, մէկէրչի Պաղաքական ժողովուն վէ Տնտեսական խորհուրդուն, իշի պէյլէ ուզաթմասը իւզէրինէ, էհալինին կիւնահիւն շիբհէյ զահիպ օլմայա հաղգը եօ՞ղ մու տուր:

Էհալինին սույի զանընընը պիր գաթ տահա արթըրմայա, պիր ճայիպ հալ տահա պայիս օլմագտատըր, շէյլէ քի, շիմտիյէ գատար իսմի օլուպ, ճիսմի մէյտանտէ օլմայան Էրզէրումի խորհուրդ. Մկրտիչ աղա մատտէսի մէյտանէ չըգար չըգմազ, թէճէմմիւ իթմէյէ պաշլար, վէ Մկրտիչ աղայը քէնտի իշինտէ իպգա իմտիրատէն պաշգա, թէզբէրէխանէ իչին հարըլմըշ օլան գանունանամէ իգթիզասընճա, Տնտեսական խորհուրդ թարաֆընտան թայինին օլունմուշ օլան տեսուչ անինտէ եօլ վերիր. եանընտա պուլունան միհիբիւ անտէն ալըպ Մկրտիչ աղայա վերիր. պու մուամէլէ իսէ, Տնտեսական խուրհուրդա պիր նէվի հազարէթ տիմէք օլաուղտան պաշգա, Ամմանագրութիւնա տախի տապան տապանա զրատ տըր. վէ պու թէզբէրէ մատտէսի իսէ բէք նազիք պիր մտատէ օլուպ, հաթթա Խան ժողով վագթինտէ, Խարուանակ պէյ հազրէթլէրինին տախի տիգգաթը թամմէսինիճէլպ իյլէարկինտէն, վերիլէն թէզբէրէլէր իչին տէօրթ գօլտան տէֆթէր թութուլմասընը միանապպ կէօրմիշ, վէ շիմտիքի Տնտեսական խորհուրդ, իշլերի թէճէսսիս իմտիկի սրբատա, կէչէն սէնէյին թէզբէրէ հասրլաթընա տախի պագարագ, մարտ այընտա 9 պին, վէ ապրիլ, մայիս վէ յունիս այլարընտա իսէ, տահա աղ հասրլաթ օլմուշ օլտուղուն կէօրիւպ, քէնտի վազ իթտիկի ուսուլէն սօնրա իսէ, մարտ այընտա 20 պին, ապրիլտէ 15 պին, մայիստէ 10 պին, վէ յունիստէ 17 պին զուրուշ հասրլաթ պուլմուշ, վէ Մկրտիչ աղայը մուհաքէմէյէ տավէթ իյլէմիշ լքէն. շիմտի Էրզէրումի խորհուրդ թարաֆընտան, թէզբէրէխանէ միհիբիւ կիպի պիր միհիբիւ, թութուլուպ տա, պիզգաթ մուհաքէմ թահթընտա պուլունան պիր զաթա թէսլիմ օլունմասը, տօղրուսու ազ թէճճիպ իտէճէք պիր շէյ տէյիլտիր:

Պիզ պէյլէ պիր էսրար թահթընտա պուլունան մէսէլէնին, պիրան էվվէլ հալլի իլէ, էհալինին զիհնինի պուլանտըրմագտէ օլան սույի զանընընը տէֆ ու իզալէսինէ հիմմէթ պուլուրմասը նիյէթիյլէ, Պաղաքական ժողովուն տիգգաթը քեամիլէսինի թէքբարէն տավէթ իտէրիզ:

Ու՞նէյտ ալանջ ըեեոյ լոէյտ:

— Թիւճճարանը միթէպերանտէն Զարեան Բրիստակէս աղա ճէնապլէրինէ, կիւմրիւք թարիֆէսի մատտէսինտէ, Ամրիգա սէֆարէթինէ վէքեալէթէն վագը օրան խըտմէթի մազպուլէսի, շայանը քէնտէ վէ իսթիհսանը Աալի օրմազ իլէ. քէնտիսինէ Մէճիտիյէ նիշանը զիյանընընն պէշինճի բիթպէսի թէվճիհ պույրուլարագ, պէյնէլ ազրան վէ էմմալ, գատրի թէրքի գըլընմըշ տըր:

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ:

— Կարապետ Գալֆազատէ Սարգիս գալֆանա վագը օրան խըտմէթընա միւքեմֆաթ, պէյլէք իւնվանըյլա պերաբէր, սանիյյէ օր ըֆը էվվէլ միթէմմայիզլիյի բիթպէսի թէվճիհ, վէ նիշանը ալնի Օսմանիին տեօրտիւնճիւ բիթպէսինտէն պիր գրթաբընը տախի իհսանիյլէ, սինէյի իֆթիխարի թէզգին պույրուլմուշտուր:

Միմայիէյհ Սարգիս պէյին պիրատէրի Յակոբ էֆէնտիյէ տախի Թէպտիլէն իւչիւնճիւ բիթպէսէն պիր գրթա Մէճիտիյէ նիշանը հիմայունու իթա գրընմըշ տըր:

ԹԷՐՃԻՒՄԱՆԸ ԱՀՎԱԼ

— Միմայիլէյհ Սարգիս պէյին իհտաս իթտիբլէրի պիր վաբոր մաքինասը հագգընա, Ֆրանս նամ զազէթատէ շուաթիտէքի պահս օգունմագտա տըր:

«Մէմալիքի մահրուսէի Շահանէտ մվզիի իճ այէ վասըլ օլան իսլահաթը միլքիյէ վէ մարիյէտէն մատա, ասըլ միւրատը մէհասին իթթիհատը ճէնապը Փատիշահի սէմիրէյի նաֆիասընտան օրմագ իւզրէ, պիլ ճիմլէ ֆիւնուն վէ սանայիճէ թարագգիեաթը միւթէպահիրէ զուհուրէ կէլմէքտէ օլտուղու սըրատա, էպնիյէի հիմայուն գալֆասը իզզէթլու Պալեան Սարգիս պէյին ուսուլի ճէտիտէ իւզրէ իսթիրարինէ (իճատ) մուվաֆֆագ օլտուղու պիր նէվի վաբոր մաքինասը, կէրէք մէթանէթ, վէ կէրէք էմրի իսթիմալինտէ հասըլ օլան թասարրուֆ վէ սուհուլէթ, քէմալ տէրէճէ թագտիրէ շահան կէօրիւնմիւշ, վէ պու ճինտէն օլան սայիր մաքինալէրէ նիսպէթլէ բէք ազ մահէլլ իսթիապ իտէճէկի թութաճաղը) վէ իսթիհլաք իթմէքտէ օլտուղու էճզաի նարիյէսի տախի բէք ճիւզի մէսալիֆտի իլէ թէսվիյէ օլունտուղու հալտէ, էինէ գուվվէթ վէ սիրաթճա այիր մաքինալէրէ սէյեան (միսսավի) պուլունտուղու անլաշըլմըշ տըր:

Պու կինալէրտէ լիէճլիթ թէճրիպէ, Խարիստէ սաղլը պիր գրթա վաբոր ինճա իթտիրլէրէք, Սէնա նէհրի իզզէրինտէ սաիր վաբորլէր իլէ սիրաթը միթէսավիյէ իզզրէ գաթի մէսաֆէ իթմիշ օլտուղու մէշհուտու տիտէյի եագինիմիզ օրմուշ, վէ միճիտտի միմայիլէյհ զիքր օլունան մաքինասընը Խարիս ագաթէմասընա արզ վէ իրատ իթմէք էմէլինտէ պուլունմուշ տուր:»

Իսթիրաֆթը մէզբիւրէյէ տայիր իշպու իյդահաթը իճմալիյէմիզ, մէմալիքի տէվլէթի ալիյէի էպէտիյիւտ տէվմանը բէյ աէր բէյ իսլահաթը լազըմ վէ թարագգիյաթը ազիմտէ պուլունտուղունէ պիր տէլիլ ալէնի օլա պիլէճէկի, վէ պու իսէ, միւճէրրէտ սայէի ինայէթ վայէի ճէնապը Փատիշահի ասարը մէհասին տիսարինտէն պուլունտուղու հալտէ, քեաֆֆէյի միլլի միթէմէտտինէ միյանէսինտէ, սէր նիմաճի զուհուր օլան զէվաթը մէարիֆ սիմաթընը, նիչէ էմալլէրի տախի, քէնտի թէպասի Շահանէլէրինէ պուլունմագտէ օլտուղու թարիֆտէն միսթաղնի տիր

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ասաքիրի շահանէ ֆէրիգանընտան սէատէթլու Լօմէր բաշա հազրէթլէրի, Լազբիէտէն սալիմէն Հալէպէ ավտէթ իթտիբլէրինէ, ճիմլէ թարաֆընտան իզհարը մէսէրրէթ օլունմուշտուր, չիւնքի, բաշայի միմայիլէյհ հազրէթլէրի, Սիրիա վուգուաթը հէնկիամընտա, բէք չօգ շէճաաթ, վէ մուհաֆազայի ասայիշի ամմէ զըմրընտա աշըրը մէրթէպէ սայ ու հիմմէթ պույուրմուշ օլտուղունտան, հալնա հէրքէս, շիւքրանի յէէթի գալպի յէսինի սագլամագտա իմիշ:

—Մէզունէն թահրանէ կիտիպ, վէ օրատան տախի Պաղտատա կէշմիշ օլան, տէրի Սէատէթ Իրան սէֆիրի աթուֆէթլու Միրզա Հիւսէյին խան հազրէթլէրի, կէչէն բէնճէմպիհ կիւնիւ ավտէթ լթմիշլէր տիր։

—Իշպու բազար իրթէսի կիւնիւ շէհամէթլու Իրան շահը հազրէթլէրինէ հէվմի վէլատէթլէրինէ միւսատիֆ օլտուղունա մէպնի, Նալը քէօշկիւ բիշկեահընտա լէնկէր էնտազ պուլունան գարաղօլ սէֆինէյի հիւմայունու տօնտարլարագ, պէր միթատ թօբլար էնտախթ օլունմուշ, վէ շահը միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին տէրի սէատէթ սէֆիրի աթուֆէթլու Միրզա Հիւսէյին խան հազրէթլէրինէ, պու պապտէ բէսմի թէհնիյէթին իճրասը զըմնընտա, թարաֆը էշէֆի Ղիհանպանիտէն, մապէյնի հիւմայունը միլլիքեսնէ իքինճի քեաթիպի սէատէթլու Հալիմի էֆէնտի հազրէթլէրի, վէ ճանիպի Պապը ալիտէն թէրճիւմանը տիվանը հիւմայուն սէատէթլու Երիֆի պէյ էֆէնտի, միշարիլէյհին ադամազ օլտուգլարը սահիլխանէյէ իրսալ պույրուլմուշ, վէ սիֆէրայի տիվէլի միթէխապէ թարաֆլարընտան տախի պէրայի թէպրիբը, սահիլխանէյի մէզբիւրտէ վիզիթա բէսմի իճրա գըլընմըշ օլտուղու, վէ սէֆիրի միւշարիլէյհ հազրէթլէրի թարաֆընտան, տէր Ալեատէթսէ պուլունան միթէպէրանը թէպայի Իրանիյէյէ, Իսթանպօլտա քեային սէֆարէթխանէսէ պուկիճէ (բազար իրթէսի) պիր զիյաֆէթ իթասը մուգարրեր պուլունմուշ իտուկի իշիտիլմիշ տիր։ Ն. Ս.

Մէզքիւր զիյաֆէթ օլ կիճէ վէրիլմիշ տիր։

—Կէչէն հաֆթա չամուրըուգ պիր կիւնտէ, Ղրմէնի համմալը պիրիսի Պալթատա, եիւք արգասընտա կիտէր իքէն, գազէն այաղը գայար, վէ ալթընտա գալրագ պիր ֆէնալըղա ուղրամմագ նիյէթիյլէ. էմրի պասիրէթէ մուվաֆըգ օլան ատէթլէրի իգթիզասընճա, հէման արգասընտաքի հիւքի աթը վէրիր, վէ շուատա պաղը շարգալընընն պիրիսինին իզէրինէ չամուրշօրչարագ, բանթալնու լէքէլէնիր։

Մէրգումշարգալը, համմալը ճաբյաճագ, վէ գազայա, ինսանիյէթճէ հէր պիր շէյի թէսլիմ իտէճէք եէրտէ, կիւյա զէվալը մախսուս եաբմըշ տըր կիպի, հէման կիտիպ, ղէրէ եէնէ... ֆալան տէյէրէք, համմալա պիր իյի թօգաթ աշգ իտէր։ Համմալ էօյլէ հագգանիյէթի էօրֆէ վէ շարգայա գուրպան իտէնլէրտէն օլմատըզընտան, պայաղա գալգարը պիրլէ, շարգալընընն կէօքսիւնտէն գավբար, վէ ասլա հիտտէթ կէօսթէրմէյէրէք, չէ՛ էպի, նի՞չին վուրտուն պանա, նէ՞ դապահաթըմ վար իտի, վէ սէնին նէ՞ հագգըն վար իտի տէյի սիւալ իտէր. շարգալը ճէվապ օլարագ. ղէրէ եէնէ կէ՞օրմէյօրմուսուն բանթալօնումա, նէ՞ օլտու, քէօրմիւսիւն... տէր. համմալ տախի, էվվէթ չէլէպի կէօրիւյօրում, էվվէթ գազէն էօյլէ պիր չէյ օլտու, լաքին, սէնին բէք բէք պիր հագգըն օլապիլիր իտի, եանի պէնտէն բանթալօնունու եա կըյգաթըլըգ իւթիւլէմիլմէսինի, վէ եախօտ պիր եէնիսինին վէրիլմէսինի տավ իտէպիլիր իտի, թօգաթ վուրմայա ասլա հագգըն եօգ իտի. իմտի սէօյլէ պագայըմ, նէ՞րէտէն վէ քիմտէ՞ն ալտըն սէն պու ճէսարէթի, վէ քիմ՞ կիւվէնէրէք վուրտուն սէն պանա...

Շարգալը, չալըշըր չապալանը, կէօքսիւնիւ համմալըն էլինտէն գուրթարմագ իսթէր, համմալ իզպանտուտ պիր ատէմ, պիր տիւրլիւ մէրգումու պըրագմագ, հէր կէօրէն սէյրէ տուրուր, պիր պիյիւք իզտիհամ բէյտա օլուր, ագրպէթքեար շարգալը ղազապա կէլէրէք, պիր թօգաթ տաէա վուրմայա չըգրշըր, համմալ գոլունու թուրթար, վէ եինէ ասլա թավը ու սիւալինի պօզմայարագ, չէլէպի սանա սիւալ իտիյօրում, սէն քիմ՞ կիւվէնէրէք վուրտուն, վէ հալեա վուրմագ իսթէմէքտէսին պանա, տէր։ Շարգալը ճէվապ օլարագ, քիմ՞ կիւվէնէճէյիմ, քէնտի գըրալըմա կիւվէնիյօրում տէր։ Համմալ պու ճէվապը ալըր ալմազ, հէման քէնտույի թօբլայարագ, եա սէնի կիտի... սէն օն պէշ եիկիրմի կիւնլիւք մէսաֆէտէ պուլունան գըրալընա կիւվէնէրէք, հագգսըզ եէրտէ պանա վուրմայա ճէսարէթի իտէրսինտէ, իշթէ շուրաճըգտա, պիր չարէք մէսաֆէտէ պուլունան պէն տէ քէնտի բատիշահըմա կիւվէնէրէք, սանա վուրաճաղըմը, վէ հէմտէ հագգը օլտուղում իշլին պիր գաշ տէֆա զիյատէ վուրաճաղըմ, ասլա խաթրընտան կէշերմէզսին, էօյլէ՞ մի, տէտիքտէն սօնրա, պաշլար շարգալըյը պիր իքի իշ տէյէրէք պիր իյի եումուշաթմայա։ Շարգալը չալըշըր քէնտույի գուրթարմայա, վէ պաշլար պաղըրմայա, համմալ պըրագմազ, վէ էհալի պաշլար համմալա ածէրին պաղըրմայա, վէ ինիհայէթ արայա պիր գաշ սուլհճու կիրէրէք շարգալըյը գուրթարը, վէ գավղա պիթէր։

Պատհու էֆէնտիտէն պիր զաթ համմալը ճանընա կէլէրէք, ածէրին համմալ, հէմ հագգանիյէթի իզզէ շէրիաթը քէստին, հէմ իսթիզամընը ալտը, վէ հէմտէ հէր միլլէթտէն ածէրին իշլիթմէտէր։ Տինսիզին հագգընտան իմանըզ կէլիր տէրլէր, մէսէլի մէշհուր տուր, իշթէ էօյլէ թէրպիյէսիզ, վէ քէնտիտէն պաշգասընը ատէմ եէրինէ գօյմայան շարգալըլարը գարշըսընա տախի, պէօյլէ հուգուգ ու հագգանիյէթ թանը, վէ տավալը համմալար ըզմալը տըրլար քի, էլ էլտէն իւսթիւն իտուկինի թանըսընար։

—Պու տէֆա Ղէրիտէյի հավատիստէ, Ֆրանսա զազէթալարընտան պէշ զազէթանըն միտիր վէ մուհարրիրինէ 7—8 գըրթա Մէճիտիյէ նիշանը գազանը իհսան պույրուլտուղու օգունմուշ տուր։

Հու հավատիսի օգուտուղումուզտա, վէ սայիր տէֆա օգուտուզարըմըզտախի տէր խաթրը իթտիկիմիզտէ, խաթրըմըզա շուսիւալ կէլմիշ տիր, ածէպա պիզզաթ մէմալէքի մահրուսէտէ, վէ հէմտէ թէպայը սալթանաթը սէնիյէտէն օլան զազէթա միտիր վէ մուհարրիրլէրինին, 15—20 սէնէտէն պէրու հիշ պիրիսի, պիր նիշանը ալիյէ մազհար պույրուլմայա չայան խըսմէթ իթմէմիշմիսիր քի, ասլա շու իհսանըն էմալի զազէթալարտա կէօրիւմէմիշ տիր։

Լյկէր, ֆիլ հագգա միւտիրլէր վէ մուհարրիրլէր, քէնտի տէվլէթիմիզ, Ֆրանսըզ միտիրլէր վէ մուհարրիրլէրի գատար, սատագաթ վէ լիյագաթ իզզէ խըսմէթ իթմէմիշլէր իսէ, եազըգ վէ այըպ քէնտիլէրէ, եօգ էկէր մուզայիրի օլարագ, խըսմէթլէրինտէ լիյագաթ կէօսթէրմիշլէրտէ, շնմտիյէ գատար, շու ֆէյդ ու շէրէֆտէն մահրում գալմըշլար իսէ, պիզ ածիպանէ տէրիզ քի, տէվլէթի Ղէյյինին միքաֆաթ ու թէշվիգաթ փունարընտան, եապանճըլար թէսթիլէրինի տօլտուրմայա մուվաֆֆագ օլտուգլարը հալտէ, էլպէթէ պիր կիւն, տախիլտէ պուլունա՛լարը տախիպարտ ագլարը՝ը տօլտուրմայա նայիլ. օլաճագլարը պի իշթիպահ տը։

Պիզճէ պիզ գալէմ ուֆուգունտա կէզինմէյէ հէր նէ գատար եէնի պաշլամըշ, վէ էօյլէ պիր միքաֆաթ զըմնընտա ատէմ լիյագաթըմըշ պուլունտուղուն իգրար իտէր իսէրտէ, սայիր պաղը զազէթա միտիր վէ մուհարրիրլէրինին, ճիզու քիլլի էհլիյէթ ու լիյագաթլարը տէրքնար պուլունտուղուն տախի ինքնար իտէմէյիզ։

Պու ալէմտէ միքաֆաթ կիպի թէշվիգաթը ու թէրլիպաթը մուճիպ օլուճու պիր շէյ օլամազ։

—Թունուս հագգընտա ալընան խապէրլէր, մէմնուն օլաճագ սուրէթտէ տէյիլ տիրլէր։ Պէյ հազրէթլէրինին հիւքմի թահթընտա օլարագ. հէման եալընըզ Թունուս շէհրի գալմըշ տըր, չիւնքի իսթիլալ կիւրուհի շէհրի մէզպուրէ 24 սաաթ մէսաֆէտէ պուլունան հէր եէրի իսթիլա իթմիշ տիր։ Ամբլար իւզէրինէ 2500 նէֆէրտէն միւրէթթէպ պիր ալայ պաղը պօղուգ իլէ, ալթը գըրթա տախի թօր կէօնտէրիլմիշ օլուպ, էկէր պուլար տախի պիր իշ պէճէրէպիլմէզլէր իսէ, եէնիսէն պաշգա ասկէր թէտարիք օլունմասը տախի շլբհէլի իմիշ,

Շէհրի մէզպուր ասայիշ իզզէ օլուպ, վէ մահալլի սայիրէ միսիլլու, օրատան տախի, Լյվրօպալըլար կիւն պէ կիւն չէքիլպ կիթմէքտէ լիմշլէր, վէ թիւճճարլըգ սայքի պիւթիւն պիւթիւն տուրմուշ տուր։

—Լյճզաճը պաղը սէատէթլու Ֆայիգ բաշանըն էճզաճը պաշլըգ իւնվանընընն, էճզահանէյի ամիրէ միւտիրլիկինէ թահվիլինէ իտարէյի սէնիյէտ շէրէֆսուզունուճ պույրուլմուշ տուր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹՔԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Միւսիւ տ'Իզրայէլինին Ղարլամենթօյա արզ իթտիկի ըէյ, միլլէթ վէքիլլէրի գամարասընտա 295 ըէյէ բարշը. 313 ըէյ իլէ բէտտ օլունմուշտուր. լաքին լօրտ Մալպէզպուրինին ըէյի, լօրտալար գամարասընտա 168 ըէյէ գարշը, 177 ըէյ իլէ գապուլ օլունմուշ տուր։

Տիմքտիրքի, էվվէլքի ըէյ էքսէրիյէթի արա իլէ բէտտ օլունուպ, վէ իքինճիսի գապուլ օլունմուշ տուր։

Միւսիւ տ'Իզրայէլինին արզ իթտիկի սիւալ, Ինկիլիզ տէվլէթինին Տանիմարգայա սահապէթլիք իտէճէք մի, իթմէյէճէքմիտէն, վէ Լօրտ Մալպէզպուրինին նութգու. վիւքէլա թարաֆընտան շնմտիյէ գատար զուհուրա կէլմիշ օլան հարքեաթը ու մուամէլաթը ֆալ ու զէմմ իթմէքտէն իպարէթ իտի։

Փարիստէն Յունիս 9տա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Մոնբարն թէշքիլ իթտիկի վիւքէլա թազրմընընն խթիֆասընը զրալ հազրէթլէրի գապուլ իտէրլք, եէնի պիր թազրմ թէրթիպ իթմէքլիյի զօնթ տը Մօլթգա իհվալէ իյլէմիշտիր։

Ֆրանսըզընն բէսմի զազէթասը օլան Մոնիթէօրէ նազարէն, Տանիմարգա գրալը սուլհա մէյիալ պուլունմապտէ իմիշ։

—Հվէտ վէ Նորվէճիա տօնանմալարընընն սէրիան աշքդա չըզմալարընա էմր օլունտուղու, թէլէկրաֆ հավատիսաթընտա տը։

—Հաշմէթլու Նունան գրալը հազրէթլէրի, Նէտտ ատալար թարաֆընտան, սէնէվի քէնտիլէրինէ վէրիլմէսի զարարլը պուլունան 10 պին լիրայը, մէզբիւր ատալարը՝ն իսլահաթընա սարֆ օլունմազ իզզէ թէրք իյլէմիշ տիր։

—Հէր մէմալիքտէն, գանլը, գաթիլ վէ սայիր սահիպ ճինայէթլէրին, Ինկիլթէրրայա կէշիքլէրի թազտիրտէ գուրթուլմագտա օլտուգլարը մալիմտուր։ Պու տէֆա զազէթալարտա օգունտուպունա կէօրէ, գանլը վէ գաթիլլէր, վէ եախօտ էօյլէ պիր ճինայէթէ ճէսարէթ իտէնլէր, գալպզէնլէր, հիյլէքեարլըգ իլէ թօրաթալար, վէ տիվար աշբպ գարու եա բէնճէրէ վէ սայիրէ գըրարագ իրսսրզրզ իտէնլէր, թարաֆեյնտէն պիր պիրինէ թէսլիմ օլունմագ իզզէ, Ինկիլթէրրա իլէ Իրուսիա պէյնինտէ պիր ահտնամէ իմզալանմըշտը։

—Լյվրօպատա վէ Ամերիգատա պիր պարպարլըգ վար տը քի, պիզիմ պէյէնմէտիքլէրի թիւրքիյամըզտա եօգտուր։

Հու պարպարլըզընն իսմինէ պէ-էլլը տէրլէր, շէօյլէ քի, պիր ատէմ տիկէր պիր ատէմէ կիւճճենտիկի հալտէ, էկէր բէք միթէքէպիր, վէ ճանվէրճէ հարէքէթէ միթճասիր իսէ, հիւքիւմէթ թէշէքքի իտէճէք եէրտէ, Ալլահ եա օնա վէրիր եատա պանա տէյէրէք միէլլօյա, հանի եա էօլմէք, վէ եատա էօլմէքմէք նիյէթիյլէ վուրուշմայա տավէթ իտէր, վէ պէօյլէ պիր թէքլիֆի գապուլ իթմէմէք բէք այըպ օլտուպունտան, էքսէր տէֆա գարշըսընտաքի տախի, գուվվէթ ու գուսրէթ վէ մէհարէթինէ պագմայարագ գապուլ իտէր։

Թէշէքքիւր իթմէլիյիզ քի, պիզիմ աֆրանգա պուտալասը ճօվինօլար, հէլէ շու եալընըզ ալաֆրանգալըզը տախի, սայիր պուտալալըզլար միսիլլու, գապուլ իթմէտիլէր. լաքին եինէ մարիֆէթ քէնտի քեամիլիքլէրինտէ օլմայուպ, իլլա պէրէքէթ վէրսին քի գօրգազտըրլար։

Օթուզ չաղլարընտա Ինկիլիզին պիրիսի, Իրլանտատա, եիկիրմի լքի չաղլարընտա վէ քիպար ֆամիլեատան պուլունան պիր եէրլի տէլիգանը՝ա, զահվէ իշինտէ հագարէթ իտէր։ Ֆէրատասը կիւն, մէրգումանն, պիրէր էլլէրինտէ պիրէր տապանճա, սիկէր էլլէրինտէ պիրէր զըլըճ, վէ պէշլէրինտէ պիրէր խանչէր օլտուղու հալտէ, գարշըպէգարշը կէլիրլէր, էվվէլա պիրէր տապանճա պօշլտըրլար, վէ Ինկիլիզ սօլ պուտունտան վուրուլարագ. տիզ իւզէրինէ տիւշէր։ Լաքին մէրգում օլ. հալինտէ տախի վուրուշմագտան վազ կէչմէք իսթէմէտիկինտէն, քէնտույի պիր թաշ իւզէրինէ օթուրթմալարընը. եանլարընտա պուլունան շահիալէրէ բէճա իտէր, օթուրթտուրուրլար, մէրգում գըլըճընը էլինէ ալըր. վէ խասմի տէլի գանը քէնտույէ տէր,

—Միսիս, արթըգ պու հալտէ վուրուշմայա չըզրշմանըզ ճայիզ տէյիլ տիր, չիւնքի միմքին տէյիլ տիր։

—Չիւնքի սիզ պու կիւն, տիւնքի կիպի, այնի նամէրալիքտէսինիզ, տէր Ինկիլիզ, զայէթ սէրթճէ պիր սէօյլէյիշ իլէ.

Տէլիգանը, Ինկիլիզին պու հագարէթի իւզէրինէ, բիւր պաղապ քէսիլէրէք, եէնիտէն գավշայա պաշլար, լաքին հիտտէթի շէտիտէսինտէն նաշի, էլպիսէսինի չըգարմըշ պուլունուր, վէ Ինկիլիզին գըլըճը, պիր գաշ սանդիքը տերինլիյինտէ կէօքսիւնիւ տէլիպ կէչէր։

—Օարարը եօգ, շիմտի սէնի չէյ չէյ եէյէճէյիմ պէն, տէր մէրգում Ինկիլիզ։

Իրլանտայը պունու սէօյլէտիկիյլէ պէրապէր, գըլըճը էլինտէն պիր թարաֆա աթտըգտան սօնրա, պէլինտէն խանչէրինի չոգարարը պիրլէ, Ինկիլիզին իւզէրինէ հիւճճում իտէր, վէ եէրէ եըգար, վէ պու հարէքէթի օլ գատար չափուգ սուլէթտէ իճրա իտէր քի, շահիալէր տախի եէթիշմէյէ վագթ պուլամազլար. վէ ճէնքճիլէր պաշարլար պիր պիրինի խանչէրլէտիքտէն պաշգա, տիշլերիյլէ տախի ըսրըմայա։

Ղիհայէթ շահիտէր եէթիշէրէք ճանվէր կիպի պիր պիրինի բարալայանլարը այրըրլար։ Ինկիլիզ պուտունտա գազանտըզը գուրշուն եարասընտան պաշգա, եէտի ատէտ տախի խանչէր, վէ իւշ ատէտ տախի տիշ եարասը գաղանը։ Չեղալ քի սօլ եանազընընն պիր բարչա էթի չըգար, վէ Իրլանտալընընն իսէ, էլլէրի վէ գօլլարը, տիշ եարասընտան տէլիք տէլիք օլուր։

Մէրգումանընն իքիսի տախի խասթախանէյէ նազլ օլունուր։

—Ինչէ ատէմլէր, պազը շէյլէրի եէմմէք իլլէթինէ միւշար պուլունմազտէ օլտուգլարը միսիլլու, պու ատէֆա Ֆրանսըզ ասկէրլէրինին իշինտէ տսի, էմէք վէ հիշ պիրնէվի խամուր իշլի, վէ զէխայիրէ տայիր հիշ պիր շէյ եէմէյէն, վէ սթթա կէօրտիկիւ անտէ սրգասընա տէնիլպ պագմայարագ գաչան պիր ասկէր կէօրիլմիշ, վէ ասկէրլիքտէն իխրաճ օլունմուշ տուր։ Մէրգումու անասը բաթաթէս իլէ վէ սիւտ իլէ պէսլէմիշ լմիշ։

Պազը ազգային պահպար, բօյիթիգա հավատիսլէրի, վէ իլանլար, եարբն իլավէ սուրէթիյլէ չըգարըլաճագ տըր։

—Կէրէք Թաշրալարտա, վէ կէրէք Իսթանպօլտա պուլունան միշլթէրի աղալէրին զազէթաներզը պէտէլինի էտայէ հիմմէթ իթմէլէրինի ըէճճա իտէրիզ։

Գալաթատա Վոյվոտա սօգաղընտա Ն. 9 Գաֆաֆեան խանընտա, պէրնճի զսթրնտա, Թէօտոր Տրայֆուզ մաղազասընտա, Ղէնօվա, Հօտ Ֆոն վէ Վիէննա ճէպ սաաթլարը, չալար սաաթլար, վէ սաաթճըլըզա տայ՛ր ալէթ ու էնկէզլէր, սանարգ եախօտ աուզինա իլէ սաթըլմագտաարբրար։

Մէզքիւր մաղազատա ԺՕԶԷՓ ՍԱԳՍԸԼ մասլահաթկիւզար պուլունմագտա տը։

Մաղխազ աղա Սիմոնեան իլան իտէր քի, Խմամէլի խանտա 11 Դիւմէրօլու օսմանտա, բիյանո, գանուն, քէման, թամպուր, արմոնիք, լավութա, այագ օյունու վէ սայիրէ տէրսի վէրիլէճէք տիր։

Մէզքիւր օտա բազար կիւնտէն պաշգա հէր կիւն աշքդ օլաճագ տը։

ԻՍԹԱՆՊՕԼՍԸ
Ց. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԹԱՊԽԱՆՍԻՆՏ